

Studiegids 2012-2013 bachelor/master Rechtsgeleerdheid

Universiteit Leiden

Universiteit Leiden. Universiteit om te ontdekken.

Studiegids 2012-2013

bachelor/master

Rechtsgeleerdheid en master Jeugdrecht

NB voor de voltijd eerstejaarsstudenten bestaat tevens de brochure Welkom op de Faculteit der Rechtsgeleerdheid 2012-2013. Deze brochure is een aanvulling op deze studiegids.

Universiteit Leiden

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Voorwoord	4
Informatie en links	5
Jaarkalender 2012-2013	6
Algemene informatie over de studie Rechtsgeleerdheid	9
1.1 Studielast en niveau	9
1.2 Onderwijsvormen	10
1.3 Toetsvormen	11
1.4 Kwaliteitszorg	11
1.5 Vrije keuzeruimte	12
1.6 Deeltijd/avondopleidingen	13
1.7 Studeren in het buitenland	14
1.8 Stage.....	15
1.9 Extra uitdagingen voor veelbelovende studenten	15
De studieprogramma's bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid	16
2.1 Inleiding.....	16
2.2 Studieprogramma afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid (klassieke variant)	16
2.3 Instap- en overstap regelingen juridische bacheloropleidingen.....	16
2.4 Studieprogramma afstudeerrichting Recht & Bedrijfswetenschappen.....	18
2.5 Studieprogramma afstudeerrichting Recht & Economie	20
2.6 Studieprogramma International Business law	21
2.7 Aanbevolen studieprogramma deeltijdstudenten bachelor Rechtsgeleerdheid.....	22
2.8 Na de bacheloropleiding	24
Studieprogramma's masteropleiding Rechtsgeleerdheid	25
3.1 Inleiding.....	25
3.2 Studieprogramma's masteropleiding Rechtsgeleerdheid	27
3.3 Beroepsperspectieven na de masteropleiding Rechtsgeleerdheid.....	32
Studieprogramma's masteropleiding Jeugdrecht	34
4.1 Inleiding.....	34
4.2 Studieprogramma masteropleiding Jeugdrecht	35
4.3 Beroepsperspectieven na de masteropleiding Jeugdrecht	35
Praktische informatie over de studie	37
5.1 Inschrijving, collegegeld, vrijstellingen	37
5.2 Aanmelding voor onderwijs.....	38
5.3 Tentamens (aanmelding, uitslagen).....	39
5.4 Afstuderen Bacheloropleiding.....	40
5.5 Afstuderen masteropleiding.....	40
5.6 Studiebegeleiding (Leids studiesysteem, bindend studieadvies)	40
5.7 ICT-voorzieningen.....	42
5.8 Adreswijzigingen.....	42
Rechten en plichten van studenten	43
6.1 Studentenstatuut.....	43
6.2 Studentenvertegenwoordiging in facultaire organen	43
6.3 Het Leids studiesysteem met bindend studieadvies (BSA).....	43
6.4 Onderwijs- en examenregelingen (OERen)	43
6.5 Examencommissies	44
6.6 Beroep tegen de examens (artikel 7.60 t/m 7.63.b WHW).....	44
6.7 Privacyreglement	44
6.8 Reglement studenten- en examenadministratie.....	44
6.9 Klachtenregeling	46

Voorwoord

In deze studiegids vindt u algemene informatie over het onderwijs, de studentenvoorzieningen en de rechten en verplichtingen van studenten aan de Leidse Faculteit der Rechtsgeleerdheid in het studiejaar 2012-2013. Daarnaast bevat deze studiegids specifieke informatie over de opbouw en inhoud van de bachelor- en masteropleiding Rechtsgeleerdheid en van de masteropleiding Jeugdrecht. Tot slot besteedt deze gids aandacht aan enkele organisatorische zaken.

Het ligt voor de hand de studiegids te gebruiken als praktische bron van informatie en wij zijn er zeker van dat u op vele van uw vragen antwoord zult krijgen. U kunt ook nog anders tegen de studiegids aankijken en ontdekken welke mogelijkheden er bestaan om kennis op te doen en u te verdiepen in onderdelen van de rechtsgeleerdheid en in extra-curriculaire activiteiten, waarvan u het bestaan voordien wellicht niet vermoedde. U zult dan zien hoeveel wetenschappelijk talent aan de faculteit verbonden is en dat al dat talent aan u ter beschikking staat.

Indien u uw bachelor- en masteropleiding Rechtsgeleerdheid of de masteropleiding Jeugdrecht heeft afgerond, hebt u zich volgens de standaard norm van de faculteit ontwikkeld tot een professional met een academische houding, geschoold in de professionele juridische vaardigheden; een professional die ook nog internationaal georiënteerd is. Iemand dus die voldoende bagage heeft meegekregen om zich in de juridische praktijk goed staande te houden.

De faculteit biedt actieve en gemotiveerde studenten graag de kans om in de bachelor het Honours College- Law of Honours Classes te volgen. In de masteropleiding is er de mogelijkheid om aan het Talentprogramma mee te doen. Ook al hebt u zich voorgenomen na uw afstuderen de praktijk in te gaan, de kans om als onderzoeksassistent of misschien zelfs als promovendus in aanraking te komen met wetenschappelijk onderzoek mag u zich eigenlijk niet laten ontnemen.

De Leidse Faculteit der Rechtsgeleerdheid heeft uitstekende voorzieningen, met de bibliotheek als centrale schatkamer van juridische kennis en met de moderne onderwijsruimten die van alle hulpmiddelen zijn voorzien. Wij hopen dat u het met ons eens bent, dat het een voorrecht is om juist in Leiden rechtsgeleerdheid te mogen studeren.

Namens het bestuur van de faculteit wensen wij u veel succes in het komende studiejaar.

Mr. dr. P.M. Schuyt
Onderwijsdirecteur
Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Prof. dr. R.A. Lawson
Decaan
Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Informatie en links

Deze studiegids bevat o.m. onderwijsinhoudelijke informatie en verwijzingen naar formele regelingen m.b.t. de rechten en plichten van studenten.

Overweeg je Rechtsgeleerdheid te gaan studeren?

Deze studiegids is vooral bedoeld voor diegenen die al studeren aan de rechtenfaculteit in Leiden. Wie overweegt om Rechtsgeleerdheid in Leiden te gaan studeren, kan contact opnemen met de Studielijn van de Universiteit Leiden (071) 527 1111. Daar kun je een brochure aanvragen en informatie krijgen over Open Dagen en andere studievoorzichtingsactiviteiten en over de inschrijvingsprocedure. Of kijk eens op [Studeren in Leiden](#).

A-Z Index

De [A-Z Index voor studenten](#) is de snelste manier om informatie te vinden.

Links

- [Studentenportal op de facultaire website](#)
- [Elektronische studiegids](#)
- [Blackboard](#)
- [ULCN-account](#) (o.m. uSis en uMail)
- [Universitaire website](#)
- [BSA](#)
- [Bibliotheek Rechten](#)

Aanspreekpunten Faculteit der Rechtsgeleerdheid

- [Onderwijs Informatie Centrum](#)
- [Studieadviseurs](#)
- [Assessor](#) (behartigt de belangen van studenten)

Studentencentrum Plexus

De informatiebalie van [Plexus](#) is het eerste adres voor allerlei informatie die niet de inhoud van het studieprogramma betreft. Je kunt hier onder andere terecht voor vragen over inschrijven, uitschrijven, collegegelden, studiefinanciering en overstappen naar andere studies. Er zijn allerlei brochures verkrijgbaar. Zo nodig wordt doorverwezen naar deskundigen zoals:

- [Studentendecanen](#)
- [Studentenpsychologen](#)
- [Studie- en loopbaanadviseurs](#)
- [Ombudsfunctionaris](#)

Plexus biedt ook allerlei faciliteiten voor studenten: studiezalen, computerzalen, fitnesszaal, Universiteitswinkel, het universitair studenteninformatiecentrum etc.

Jaarkalender 2012-2013

2012

AUGUSTUS

- 13-7 EL CID-week
- 20 Hertentamenperiode (t/m 31 augustus)
- 27 Vergadering Faculteitsraad
- 28 Afstuderen (criminologie)
- 29 Afstuderen (notarieel recht)
- 30 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 31 Afstuderen (fiscaal recht)

SEPTEMBER

- 3 Introductiebijeenkomst eerstejaars studenten
- 5 Buluitreiking propedeuse/opening Academisch jaar
- 24 Vergadering Faculteitsraad
- 25 Afstuderen (criminologie)
- 26 Afstuderen (notarieel recht)
- 27 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 27 Alumnidag/JPAO-dag
- 28 Afstuderen (fiscaal recht)

OKTOBER

- 3 Leids Ontzet: faculteit gehele dag gesloten
- 8 Tentamenperiode (t/m 12 oktober)
- 10 Week van de diversiteit (t/m 12 oktober)
- 15 Taaltoets (Maandagochtend)
- 20 Bachelor voorlichtingsdag
- 22 Vergadering Faculteitsraad
- 25 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 26 Afstuderen (fiscaal recht)
- 30 Afstuderen (criminologie)
- 31 Afstuderen (notarieel recht)
- 31 Uitreiking bachelor afstuderen

NOVEMBER

- 9 Masterdag
- 12 Tentamenperiode (t/m 16 november, propedeuse)
- 19 Tentamenperiode (t/m 23 november)
- 17 Open Dag voor aanstaande studenten
- 22 Vergadering Faculteitsraad
- 27 Afstuderen (criminologie)
- 28 Afstuderen (notarieel recht)
- 29 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 30 Afstuderen (fiscaal recht)

DECEMBER

- 5 Sinterklaas: faculteit gesloten vanaf 16.00 uur
- 17 Vergadering Faculteitsraad
- 18 Afstuderen (criminologie)
- 19 Afstuderen (notarieel recht)
- 20 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 21 Afstuderen (fiscaal recht)
- 24 Kerstreces t/m 1 januari 2012 (faculteit gehele week gesloten)

2013

JANUARI 2013

- 2 Tentamenperiode 1e semester (t/m 31 januari)
- 8 Meijerslezing en nieuwjaarsreceptie
- 25 Afstuderen (fiscaal recht)
- 26 Afstuderen (criminologie)
- 26 Bachelor voorlichtingsdag
- 28 Vergadering Faculteitsraad
- 30 Afstuderen (notarieel recht)
- 31 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 31 Deadline uitschrijven zonder bindend studieadvies

FEBRUARI

- 8 Viering Dies Natalis (faculteit regulier geopend)
- 22 Afstuderen (fiscaal recht)
- 25 Faculteitsraad
- 26 Afstuderen (criminologie)
- 27 Afstuderen (notarieel recht)
- 28 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)

MAART

- 4 Tentamenperiode (t/m 8 maart)
- 8 Masterdag
- 22 Afstuderen (fiscaal recht)
- 25 Vergadering Faculteitsraad
- 26 Afstuderen (criminologie)
- 27 Afstuderen (notarieel recht)
- 28 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 29 Goede vrijdag (faculteit gehele dag gesloten)

APRIL

- 1 2e Paasdag (faculteit gehele dag gesloten)
- 6 Bachelor voorlichtingsdag
- 15 Tentamenperiode (t/m 19 april)
- 20 Open Dag voor aanstaande studenten
- 22 Vergadering Faculteitsraad
- 23 Afstuderen (criminologie)
- 24 Afstuderen (notarieel recht)
- 25 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 26 Afstuderen (fiscaal recht)
- 30 Koninginnedag (faculteit gehele dag gesloten)

MEI

- 5 Bevrijdingsdag
- 9 Hemelvaart (faculteit, incl. 10 mei gehele dag gesloten)
- 20 2e Pinksterdag (faculteit gehele dag gesloten)
- 22 Eindejaarscollege
- 22 & 23 Leiden Law Festival
- 27 Faculteitsraad
- 27 Tentamenperiode (t/m 14 juli)
- 28 Afstuderen (criminologie)
- 29 Afstuderen (notarieel recht)
- 30 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 31 Afstuderen (fiscaal recht)

JUNI

- 4 Tentamenperiode (t/m 14 juli)
- 24 Vergadering Faculteitsraad
- 25 Afstuderen (criminologie)
- 26 Afstuderen (notarieel recht)
- 27 Afstuderen (rechtsgeleerdheid)
- 28 Afstuderen (fiscaal recht)

JULI

- 2 Tentamenperiode (t/m 14 juli)

AUGUSTUS 2013

- 12-16 EL CID-week
- 19 Hertentamenperiode (t/m 31 augustus)

N.B. [Procedures rondom afstuderen](#)

N.B. 2 De activiteitenkalender is een afgeleide van elders in de studiegids opgenomen data. Aan hiervoor gemelde data kunnen geen rechten worden ontleend.

Algemene informatie over de studie Rechtsgeleerdheid

1.1 Studielast en niveau

Studielast

De omvang van een studieprogramma en de studielast van afzonderlijke vakken wordt uitgedrukt in studiepunten. Eén studiejaar omvat — overeenkomstig het European Credit Transfer System — 60 studiepunten, ook wel ec of ects genoemd.

De studielast van de programma's is als volgt:

- de propedeuse (1e studiejaar bacheloropleiding) heeft een studielast van 60 ec;
- de driejarige bacheloropleiding (inclusief de propedeuse) heeft een studielast van in totaal 180 ec;
- de éénjarige masteropleiding heeft een studielast van 60 ec.

Eén ec is gelijk aan 28 uur studie; dit omvat zowel het volgen van onderwijs als zelfstudie. Eén studiejaar van 60 ec komt dus overeen met circa 1680 studie-uren. Dit alles is vanzelfsprekend gebaseerd op gemiddelden. Individuele studenten zullen in de praktijk soms meer, soms minder studie-uren nodig hebben.

Er zijn normen ontwikkeld voor het bepalen van de studielast van een vak: er wordt gekeken hoeveel inspanning (uitgedrukt in aantal pagina's verplichte literatuur) een student geacht wordt te leveren voor 1 ec. Hierbij wordt rekening gehouden met de tijd die nodig is voor het volgen en voorbereiden van het onderwijs en het maken van opdrachten. Ook wordt er onderscheid gemaakt naar soorten literatuur – makkelijk of minder makkelijk leesbaar – en de taal waarin deze is geschreven, en of de inhoud tot in detail moet worden beheerst of alleen in grote lijnen. In de onderwijsprogramma's en in de vakbeschrijving van elk vak (te vinden in de [elektronische studiegids](#)) staat vermeld welke studielast het vak heeft.

Niveau van vakken

Naast de studielast is in iedere vakbeschrijving ook het niveau van het vak aangegeven, aan de hand van een abstracte categorisering. Hierbij worden zes categorieën (100 t/m 600) onderscheiden.

Niveaus in de bacheloropleiding

In de bacheloropleiding komen de niveaus 100 tot en met 400 voor:

- Niveau 100: inleidende cursus, voortbouwend op het niveau van het eindexamen VWO. Kenmerken: onderwijs gebaseerd op stof in handboek of syllabus, didactisch gestructureerd, met oefenstof en proeftentamens; begeleide werkgroepen; accenten in studiestof en voorbeelden in colleges.
- Niveau 200: cursus met inleidend karakter, geen specifieke voorkennis maar wel ervaring met zelfstandig studeren. Kenmerken: leerboeken of ander onderwijsmateriaal van min of meer inleidend karakter; colleges bijvoorbeeld in de vorm van capita selecta (geselecteerde hoofdstukken; zelfstandige bestudering van de stof wordt voorondersteld.
- Niveau 300: cursus voor gevorderden (ingangseis niveau 100 of 200). Kenmerken: leerboeken die niet speciaal voor onderwijs hoeven te zijn geschreven; zelfstandige bestudering van de tentamenstof; bij tentamens zelfstandige toepassing van de leerstof op nieuwe problemen.

- Niveau 400: gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 200 of 300).
Kenmerken: naast een tekstboek gebruik van vakliteratuur (wetenschappelijke artikelen); toetsing (mede) door middel van een klein onderzoek, een referaat, of een schriftelijk werkstuk. Cursussen op dit niveau kunnen ook deel uitmaken van het curriculum van de masteropleiding.

In grote lijnen komt het erop neer dat in het eerste jaar van de bacheloropleidingen de vakken een niveau hebben van 100 of 200, in het tweede jaar een niveau van 200 of 300 en in het derde jaar van 300 of 400.

Niveaus in de masteropleiding

In de masteropleiding komen de niveaus 400 tot en met 600 voor:

- Niveau 400: gespecialiseerde cursus (zie onder bacheloropleiding).
- Niveau 500: wetenschappelijk georiënteerde cursus (toegangseis: de student is toegelaten tot een masteropleiding; voorbereidende cursus op niveau 300 of 400 is gevolgd).
Kenmerken: bestudering van wetenschappelijk geavanceerde vakliteratuur, bedoeld voor onderzoekers; toetsing gericht op probleemoplossing door middel van een referaat en/of werkstuk of eigen onderzoek, met zelfstandige kritische verwerking van het materiaal.
- Niveau 600: zeer gespecialiseerde cursus (ingangseis niveau 400 of 500).
Kenmerken: actuele wetenschappelijke artikelen; laatste vorderingen van het wetenschappelijk denken; zelfstandige bijdrage (scriptie-onderzoek) waarin een nog niet opgelost probleem wordt behandeld, met mondelinge presentatie.

1.2 Onderwijsvormen

Hoorcolleges en werkgroepen

Gemiddeld volgt een student tien tot twaalf uur per week onderwijs. Bij de meeste vakken bestaat het onderwijs uit een combinatie van hoorcolleges met werkgroepen.

Hoorcolleges

In de hoorcolleges wordt de stof in hoofdlijnen behandeld. Gezichtsbepalende docenten geven hierbij hun visie op het recht.

Werkgroepen

Tijdens de werkgroepen vindt verdere verdieping plaats. Daar worden ook op allerlei manieren mondelinge en schriftelijke vaardigheden getraind. Er wordt gediscussieerd, bijvoorbeeld naar aanleiding van opdrachten die de studenten individueel of in groepjes hebben voorbereid. Bij diverse vakken maken de studenten essay-opdrachten die door de docent worden nagekeken en meetellen voor het eindcijfer.

Bij het avondonderwijs wordt soms gewerkt met gecomprimeerde onderwijsvormen. Dat betekent dat er bijvoorbeeld voor avondstudenten voor een bepaald vak in plaats van wekelijks twee uur hoorcollege en twee uur werkgroep één gecombineerd hoor-/werkcollege van drie uur wordt aangeboden.

Practicum in de bachelor

Een bijzonder soort werkgroep is het practicum. In een practicum moeten studenten het werk nadoen van praktijkjuristen (bijvoorbeeld advocaat of rechter). Een voorbeeld hiervan is het eerstejaarsvak Rechtsvinding in theorie en praktijk. Bij het tweedejaarsvak Moot Court wordt dit tot het uiterste doorgevoerd: als afronding van dit vak pleiten de studenten voor een oefenrechtbank, waarbij juristen uit de beroepspraktijk (advocaten, rechters, officieren van justitie) de rol van rechter op zich nemen. Videotrainingen, waarbij presentatietechnieken worden geoefend, maken deel uit van het Moot Court-onderwijs.

Practicum en Privatissimum in de master

In elke masteropleiding is er in het onderwijsprogramma in beginsel een vak van 5 of 10 ec opgenomen dat met zoveel woorden is aangeduid als Practicum en/of Privatissimum vak. Dit zijn vakken met veel opdrachten, gericht op het aanleren van onderzoeks- en schrijfvaardigheden. Het Practicum is de meer op de praktijk gericht en het Privatissimum heeft een meer wetenschappelijke invalshoek.

Zelfstudie

Naast de hoorcolleges en werkgroepen is er in de opleiding een belangrijke plaats ingeruimd voor zelfstudie. Jaarlijks besteedt iedere student naar schatting ongeveer 1200 uur aan zelfstudie. Dit is natuurlijk een gemiddelde: sommige studenten zullen hier minder tijd voor nodig hebben, terwijl anderen juist meer tijd aan zelfstudie zullen besteden. Zelfstudie houdt veel meer in dan alleen maar het leren van de tentamenstof: hierbij hoort ook het maken van opdrachten (al dan niet in groepsverband), het schrijven van papers of essays, het voorbereiden van referaten, het zoeken van relevante teksten in de bibliotheek, op internet, enz.

Digitale leeromgeving

Als hulpmiddel bij het onderwijs wordt gebruikgemaakt van de [digitale leeromgeving Blackboard](#). De informatie op Blackboard kan vanaf iedere werkplek (zowel thuis als op de universiteit) worden benaderd; een pc met internetaansluiting is voldoende. Op [Hulp bij Blackboard](#) vind je antwoord op al je vragen.

1.3 Toetsvormen

De meeste vakken worden afgerond met een schriftelijk tentamen. Dit bestaat meestal uit open vragen of essay-vragen, maar soms ook uit meerkeuzevragen of een combinatie van beide. Verder wordt bij sommige vakken (een deel van) het cijfer bepaald door een tussentoets/deeltentamen, schriftelijk werk (opdrachten, essays, papers) dat in de loop of aan het eind van de onderwijsperiode wordt ingeleverd, en/of door een referaat.

Bij een aantal vakken (doorgaans vakken die gevolgd worden door een klein aantal studenten in de latere fasen van de studie) worden de tentamens mondeling afgenomen. Ook zogenoemde individuele herkansingen vinden soms plaats in de vorm van mondelinge tentamens (zie voor de voorwaarden waaronder een student bij uitzondering soms recht heeft op een individuele herkansing [Regels werkgroepen en tentamens](#)). De bacheloropleiding wordt afgerond met een kleine scriptie (5 ec) en de masteropleiding met een grote scriptie (10 ec).

Voor alle vakken geldt dat niet alleen de verplichte literatuur tot de tentamenstof behoort, maar ook hetgeen in het werkboek staat én de stof die behandeld is tijdens hoorcolleges, werkgroepen en tijdens eventuele andere onderwijsvormen.

De schriftelijke tentamens vinden zo min mogelijk plaats in onderwijsperiodes en worden in principe gehouden in de eerste tentamenperiode na afloop van het onderwijs van het betreffende vak. Hertentamens in principe in de daar weer opvolgende tentamenperiode.

1.4 Kwaliteitszorg

De faculteit streeft voortdurend naar verbetering en vernieuwing van het onderwijs. Het oordeel van studenten over het onderwijs vormt daarbij dan ook een belangrijk richtsnoer. De mening van studenten wordt daarom regelmatig gepeild via onder andere het instrument van onderwijsbeoordelingen per vak en docent. De resultaten van de onderwijsbeoordelingen worden besproken door de Opleidingscommissie, die voor de helft uit studenten bestaat. De Opleidingscommissie brengt hierover advies uit aan het onderwijsbestuur, dat besluit of het nodig is actie te ondernemen naar aanleiding van de evaluatieresultaten en, zo ja, welke. Omdat kwaliteitszorg van groot belang is voor het onderwijs aan de faculteit, roepen we studenten

dringend op de evaluatieformulieren (soms digitaal en soms op papier) in te vullen. Een uitgebreidere beschrijving vind je bij [Kwaliteitszorgsysteem Onderwijs](#).

1.5 Vrije keuzeruimte

In de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid (klassieke variant, zie onder 2.1) is er 15 ec aan vrije studieruimte. Omdat de drie (bijzondere) afstudeerrichtingen al twee gebieden bevatten is daar in het onderwijsprogramma geen keuzeruimte.

Er zijn verschillende manieren om je keuzeruimte in de bachelor in te vullen:

- 1) een (deel van) een minor volgen (de meeste minoren bestaan uit twee samenhangende keuzepakketten van beide 15 ec);
- 2) een zelf samengesteld keuzepakket van 15 ec volgen (aan de eigen faculteit, elders in Leiden of aan een andere universiteit, in het laatste geval is toestemming van de examencommissie nodig);
- 3) vakken volgen in het buitenland;
- 4) onder bepaalde voorwaarden kan een stage bij de rechtswinkel deel uitmaken van het zelf samengestelde keuzepakket, zie voor meer informatie 'Stage Rechtswinkel' in de e-Studiegids onder 'Keuzevakken'.

Minoren

De universiteit Leiden kent een universiteitsbreed minorsysteem. Een minor is een samenhangend pakket van vakken op een bepaald terrein met een omvang van 30 studiepunten dat je binnen je eigen faculteit of bij een andere faculteit kunt volgen. De minoren zijn in het algemeen zo vormgegeven dat je ook 15 ec ervan (een keuzepakket) kan volgen. Er zijn in de hele universiteit ca. 50 verschillende minoren ontwikkeld, op de meest uiteenlopende vakgebieden (meer informatie over de [minoren in Leiden](#)). Wil je een volledige minor volgen, dan kun je er voor kiezen die 15 punten extra boven op je reguliere vakken te volgen.

De keuzevakruimte in een opleiding staat vermeld in de studieprogramma's van de verschillende afstudeerrichtingen (zie 2.3 tot 2.6). Daarbij gaat het om een minimum; het volgen van extra keuzevakken is altijd mogelijk.

In 2012-2013 biedt de faculteit de volgende vier minoren aan, die ook door studenten van andere faculteiten gevolgd kunnen worden:

- Bedrijfswetenschappen
- Economie en beleid
- Internetrecht
- Recht, cultuur en ontwikkeling

Voor de minoren Internetrecht en Recht, cultuur en ontwikkeling geldt dat juridische studenten alleen het verdiepend deel van 15 ec kunnen opvoeren als losse keuzevakken, omdat de inhoud van (het inleidend keuzepakket van 15 ec van) deze minorprogramma's gedeeltelijk overeenkomt met verplichte vakken uit hun curriculum.

Ook kunnen alle minoren van de andere Leidse faculteiten worden gevolgd ter invulling van de keuzevakruimte.

Keuzevakken

Voor de invulling van de keuzevakruimte en voor het volgen van keuzevakken is de volgende informatie van belang.

Welke keuzevakken de faculteit aanbiedt in 2012-2013 en wanneer deze worden gegeven, is te vinden in de [elektronische studiegids](#). Als student kun je in principe zelf bepalen welke keuzevakken je wilt volgen.

Raadpleeg altijd vooraf de beschrijving van het keuzevak op de website, want:

- sommige keuzevakken zijn alleen voor tweedejaars of alleen voor derdejaars bachelorstudenten bedoeld (indien dat zo is staat dat in de vakbeschrijving vermeld);
- voor sommige keuzevakken gelden 'instapeisen': dat betekent dat eerst bepaalde vakken moeten zijn behaald voordat deelname aan het keuzevak mogelijk is. Voor de derdejaars-keuzevakken moet in ieder geval de hele propedeuse zijn behaald (indien dat zo is staat dat in de vakbeschrijving vermeld);
- bij sommige keuzevakken geldt een maximum aantal deelnemers. Dan geldt: inschrijving op volgorde van aanmelding, vol is vol;
- de periode waarin keuzevakken worden aangeboden kan verschillen. In het studieprogramma van de opleiding staat de aanbevolen periode (jaar, semester) voor keuzevakken. De meeste keuzevakken worden ieder jaar aangeboden, enkele vakken worden slechts eens per twee jaar aangeboden. Veel facultaire keuzevakken worden in het aanbevolen semester aangeboden, maar niet allemaal. Sommige keuzevakken worden juist buiten die periode aangeboden, omdat dat voor studenten soms beter uitkomt in hun studieplanning als zij afwijken van het aanbevolen studieprogramma. Het is dus belangrijk dat je je tijdig afvraagt welke keuzevakken je wilt gaan volgen en wanneer deze worden aangeboden.

Andere mogelijkheden

Je kunt je keuzevakruimte ook op een andere manier invullen:

- door een vak te volgen dat niet tot het verplichte programma behoort van de eigen opleiding maar wel in het verplichte programma voorkomt van een andere opleiding van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Overigens mag dit alleen als het vak niet te veel overlap vertoont met een verplicht vak van de eigen opleiding;
- door één of meer Engelstalige vakken te volgen die de faculteit aanbiedt voor studenten uit het buitenland, de zogenaamde [Leiden Law Courses](#);
- door een (keuze)vak aan een andere faculteit van de Universiteit Leiden te volgen (raadpleeg de [elektronische studiegids](#) of de website van de [desbetreffende faculteit](#));
- door een vak aan een andere universiteit (binnen of buiten Nederland) te volgen. Hiervoor geldt dat vooraf toestemming moet worden gevraagd bij de studieadviseur als de student er voor het keuzevak wil ontvangen (zie ook 1.7 Studeren in het buitenland).

1.6 Deeltijd/avondopleidingen

Alle bachelor- en masteropleidingen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid kunnen ook in deeltijd worden gevolgd (NB: met uitzondering van de masteropleiding Jeugdrecht). Formeel betekent dit, dat je je studie uitspreidt over meer jaren dan er voor staan wanneer je voltijdstudent bent. **Let op:** in de wet Verhoging Collegegeld Langstudeerders is bepaald welke groepen studenten vanaf het studiejaar 2012/2013 het verhoogd wettelijk collegegeld zijn verschuldigd. Dat zijn naar het zich nu laat aanzien **alle** studenten (ook in deeltijd) die langer dan 4 jaar over hun bachelor doen en langer dan twee jaar over een éénjarige master.

Bacheloropleiding

In de praktijk wordt 'deeltijdstudie' vaak gebruikt als synoniem voor avondstudie. Juridisch en feitelijk is dat niet correct. Niet alle opleidingen verzorgen namelijk avondonderwijs. De bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid verzorgt voor vrijwel alle vakken avondonderwijs (vanaf 17.00 uur) in Leiden.

Masteropleiding

In 2012-2013 worden van de masteropleiding Rechtsgeleerdheid alleen de twee (master)afstudeerrichtingen Civiel recht en Staats- en bestuursrecht in de avonden aangeboden. Het onderwijs daarvan vindt plaats aan de Campus Den Haag van de Universiteit Leiden. De afstudeerrichting Public International Law wordt als dagonderwijs gedeeltelijk in Leiden en gedeeltelijk in Den Haag verzorgd. De overige vijf afstudeerrichtingen van de masteropleiding Rechtsgeleerdheid (Straf- en strafprocesrecht; Ondernemingsrecht; European Law; Encyclopedie en filosofie van het recht; Financieel recht) kunnen door deeltijdstudenten alleen in Leiden en alleen in de vorm van dagonderwijs worden gevolgd.

Meer informatie over de master vind je op [masters in Leiden](#)

Bindend Studieadvies

Ook deeltijdstudenten vallen onder het bindend studie advies (BSA), zij het dat de norm anders is dan voor voltijdstudenten. Deeltijdstudenten moeten in de eerste twee studiejaar minimaal 40 ec behalen en binnen drie jaar de propedeuse hebben afgerond. Zie ook 4.4 Studiebegeleiding (Leids studiesysteem, bindend studieadvies) en [Bindend studieadvies](#)

Geldigheidsduur tentamens

Een andere bijzondere regeling voor deeltijdstudenten betreft de geldigheidsduur van afgelegde tentamens (dit is geregeld in de [Onderwijs- en examenregeling](#); OER); daarbij wordt rekening gehouden met de langere studieduur voor deeltijdstudenten.

Praktische zaken

Indien het aanbevolen programma wordt gevolgd beslaat het onderwijs doorgaans twee avonden per week. Dit onderwijs wordt in beginsel gegeven door dezelfde docenten die ook het dagonderwijs verzorgen. Het avondonderwijs vindt soms plaats in gecomprimeerde vorm: in plaats van bijvoorbeeld twee uur hoorcollege en twee uur werkgroep per week wordt er voor avondstudenten een gecombineerd hoor-/werkcollege van drie uur aangeboden.

Tentamens

Hou er rekening mee dat de tentamens overdag worden afgenomen.

Studieadviseurs en onderwijsmaterialen

Voor deeltijdstudenten is er een [avondsprekeur van de studieadviseurs](#) en een avondopenstelling van de afdeling Onderwijsmaterialen.

Studieprogramma deeltijd/avondopleiding Rechtsgeleerdheid

Het programma van de deeltijdopleiding is exact hetzelfde als dat van de voltijdopleiding, alleen de planning is anders (zie onder 2.8). De deeltijdstudie duurt, wanneer het aanbevolen programma wordt gevolgd, in totaal zeven jaar: vijf jaar voor de bacheloropleiding (waarvan twee jaar voor de propedeuse) en twee jaar voor de masteropleiding. Hierbij wordt uitgegaan van ca. 20 uur studie per week (dit omvat zowel het volgen van onderwijs als zelfstudie). Hierin kan op basis van persoonlijke omstandigheden een verschil optreden. In beginsel bepaalt de student zelf het tempo van de studie: je kunt dus sneller of langzamer studeren, zo nodig in overleg met de studieadviseur. Na het behalen van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid heeft de deeltijdstudent toegang tot alle afstudeerrichtingen van de reguliere masteropleiding (zie hoofdstuk 3: De studieprogramma's masteropleiding Rechtsgeleerdheid).

1.7 Studeren in het buitenland

Tijdens je studie een periode in het buitenland studeren is dé kans om je horizon te verbreden. Het tweede gedeelte van het derde jaar van de bacheloropleiding of na het derde bachelorjaar zijn de meest geschikte periodes om in het buitenland te studeren.

Aangezien een verblijf in het buitenland de nodige voorbereiding vraagt, raden we je aan om je tijdig te oriënteren op de mogelijkheden. Het is verstandig hiermee zeker zo'n acht maanden tot een jaar van te voren mee te beginnen.

Meld je aan bij de Blackboard omgeving 'Studeren in het buitenland', kijk op de facultaire website: [Buitenland? Een geweldige ervaring](#). Ook op de website van het universiteit vind je informatie over [studeren in het buitenland](#).

1.8 Stage

Op de studentenportal van de facultaire site vind je meer informatie over [loopbaan, stage en werk](#). NB: In de master afstudeerrichting Ondernemingsrecht is de stage een verplicht onderdeel van het programma.

Onderzoeksstage

Naast een stage bij een organisatie buiten de universiteit is het ook mogelijk een onderzoeksstage te volgen. De onderzoeksstage is bestemd voor studenten met wetenschappelijke ambitie. Er zijn verschillende mogelijkheden. Zo kan soms een reeds geschreven scriptie, onder begeleiding en met instemming van de scriptiedocent, worden bewerkt tot een wetenschappelijke publicatie. Maar ook kan het E.M. Meijers Instituut, de stafdienst onderzoek van de faculteit, nagaan of een student samen met een van de onderzoekers van het instituut gezamenlijk wetenschappelijk onderzoek kan verrichten resulterend in een conferentie en/of publicatie. Neem voor meer informatie contact op met het secretariaat van de Graduate School: (071) 527 5200.

1.9 Extra uitdagingen voor veelbelovende studenten

De faculteit biedt veelbelovende studenten extra uitdagingen naast het reguliere onderwijsprogramma. Op de studentenportal van de facultaire website vind je meer informatie over [extra uitdagingen](#). Denk hierbij aan het Honours College Law en de universitaire Honours Classes voor bachelorstudenten, het facultaire Talentprogramma of het universitaire Leadership Programme voor masterstudenten, Mordenate, het Cleveringa Pleitconcoers, studieverenigingen en disputen en Wijsbegeerte van een bepaald wetenschapsgebied.

De studieprogramma's bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid

2.1 Inleiding

De formele beschrijving en de doelstellingen en eindtermen van de bachelor- en masteropleiding zijn vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Alle genoemde [regelingen](#) zijn te downloaden via de studentenportal van de facultaire website.

De bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid kent vier afstudeerrichtingen:

- Rechtsgeleerdheid (klassieke variant)
- Recht en bedrijfswetenschappen
- Recht en economie
- International Business Law

De laatste drie afstudeerrichtingen zijn bedoeld voor studenten die niet willen kiezen tussen twee vakgebieden. Je combineert tijdens de driejarige bacheloropleiding een hoofdstudierichting (in dit geval Recht) met een substantieel studieprogramma op een ander vakgebied (Bedrijfswetenschappen, Economie of International Business Law). Het eerste studiejaar is voor alle opleidingen hetzelfde. Op deze manier krijg je een bredere vorming, wat later extra mogelijkheden op de arbeidsmarkt kan bieden. Bij deze afstudeerrichtingen omvat de hoofdrichting 125-135 ec en het bijvakprogramma 45-55 ec.

Leeswijzer studieprogramma's

De schema's op de volgende pagina's geven een overzicht van de vakken van alle vier de afstudeerrichtingen van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid.

De vakbeschrijvingen - inclusief de literatuurlijsten per vak - zijn uitsluitend te raadplegen via de [elektronische studiegids](#).

Houd er rekening mee dat studiegidsinformatie aan verandering onderhevig kan zijn. De elektronische studiegids kan gedurende het studiejaar worden bijgewerkt. In geval van verschillen tussen deze en de elektronische studiegids, kun je ervan uitgaan dat in de elektronische studiegids de juiste, actuele stand van zaken is weergegeven.

2.2 Studieprogramma afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid (klassieke variant)

De bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid bestaat uit drie jaren en begint met het zogeheten propedeusejaar. In dit eerste studiejaar volg je de gemeenschappelijke propedeuse van alle juridische opleidingen. Het eerste jaar bevat inleidende juridische vakken en is er onder andere op gericht dat je het juridische begrippenapparaat goed leert beheersen. Bovendien biedt de propedeuse training in een aantal vaardigheden, zoals tekstanalyse, argumentatie, het opbouwen van een betoog, schriftelijke en mondelinge uitdrukingsvaardigheid, het vergaren van relevante gegevens over een bepaald onderwerp, de beginselen van het oplossen van een praktijksituatie (casus).

2.3 Instap- en overstap regelingen juridische bacheloropleidingen

Een tweede- of ouderejaars student die de propedeuse nog niet geheel heeft behaald mag niet deelnemen aan tentamens uit het tweede en derde studiejaar van de bacheloropleiding waarvoor een (inleidend) vak uit de propedeuse vereist is. Met andere woorden, de 'instapregelingen' houden in dat indien nog geen voldoende is behaald voor het tentamen van bepaalde propedeusevakken, niet mag worden deelgenomen aan het tentamen van bepaalde tweede- of derdejaarsvakken.

De instap Eisen van de verschillende vakken zijn te vinden in:

- de bachelor ‘Onderwijs- en Examenregeling’ van de opleiding
- bij [regelingen](#) op de studentenportal van de facultaire website
- in de vakbeschrijvingen, te raadplegen via de [elektronische studiegids](#).

Overstappen

De vakken van de gemeenschappelijke propedeuse geven een representatief beeld van de rechtsgebieden en thema's die in het tweede en derde jaar terugkomen. De gemeenschappelijke propedeuse heeft als groot voordeel dat studenten zich bij hun studie inschrijven voor een bepaalde bacheloropleiding, maar zo nodig nog kunnen switchen aan het eind van het eerste studiejaar wanneer zij zich een beter beeld hebben gevormd van de opleidingen. In geval van een voornemen van overstappen, doe dat dan altijd na overleg met de studieadviseur. Deze kunnen je helpen bij je keuze en bovendien is het belangrijk dat je officieel en correct staat ingeschreven. Zonder een juiste inschrijving is het niet mogelijk om af te studeren.

Studieprogramma propedeuse Rechtsgeleerdheid

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Encyclopedie van de rechtswetenschap	21011002	10	100
Inleiding Staats- en bestuursrecht	21011004	10	100
Inleiding Internationaal en Europees recht	21011014	5	200
(optioneel) gebonden keuze tussen: Rechtsvinding in theorie en praktijk (en/) óf Recht en bedrijf	21011018	5	200
	21011028	5	200

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Inleiding Straf- en strafprocesrecht	21011006	10	100
Inleiding Burgerlijk recht	21011012	10	100
Schrijfvaardigheid: juridisch betoog	21011024	5	200
Belastingrecht	21011026	5	200

Studieprogramma 2e studiejaar afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Verbintenissenrecht	22012002	10	300
Economie; onderdelen: (1) Rechtseconomie, en (2) Bedrijfseconomie	22012004	10	200
Ondernemingsrecht	22012008	10	300

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Staats- en bestuursrecht	22012006	10	300
Goederenrecht	22012038	5	300
Moot Court	22012012	5	300
Sociaal recht	22012014	5	300
Romeins recht	22012048	5	200

Studieprogramma 3e studiejaar afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Straf- en strafprocesrecht	22012036	10	400
Internationaal recht	22012044	5	300
Europees recht	22012046	5	300
Keuze uit één van de volgende vakken:			
- Geschiedenis van het Europees privaatrecht	22012040	5	300
- Geschiedenis van het Europees publiekrecht	22012042	5	300
Burgerlijk procesrecht	22012022	5	400

2e semester	studiegidsnummer	ec	Niveau
Rechtsfilosofie	22012050	10	400
Keuzevak*	229xxxxx	5	min. 200
Keuzevak*	229xxxxx	5	min. 200
Keuzevak*	229xxxxx	5	min. 300
Bachelorscriptie	22978xxx	5	400

* Voor de invulling van de keuzeruimte zie onder 1.5.

2.4 Studieprogramma afstudeerrichting Recht & Bedrijfswetenschappen

Grote ondernemingen en organisaties hebben behoefte aan mensen die een grondige kennis van het recht koppelen aan financieel-economische deskundigheid, bedrijfskennis en managementvaardigheden. Recht & Bedrijfswetenschappen biedt zo'n combinatie, in de vorm van een hoofdstudie Rechtsgeleerdheid en een bijvakstudie Bedrijfswetenschappen. Hiermee haal je het beste uit twee werelden en krijg je een goede voorbereiding op een loopbaan in het bedrijfsleven.

De afstudeerrichting Recht en Bedrijfswetenschappen bestaat uit drie jaren en begint met het propedeusejaar. In dit eerste studiejaar volg je de gemeenschappelijke propedeuse van alle juridische opleidingen (zie ook onder 2.3). In het tweede en derde jaar volg je een deel van het bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid en daarnaast vakken op het gebied van Bedrijfswetenschappen (grijs gemarkeerd). Het deel Recht vormt ongeveer 65% van de opleiding en het deel Bedrijfswetenschappen ongeveer 35%.

De afstudeerrichting is per 1 september 2011 ingrijpend gewijzigd. De hieronder weergegeven programma's zijn de programma's zoals zij in 2012 worden gegeven; dat betekent dus dat het derde jaars -programma hieronder alleen is voor studenten die in september 2010 of eerder zijn begonnen. Het derdejaars programma van de herziene afstudeerrichting Recht&Bedrijfswetenschappen (voor studenten die op of na 1 september 2011 met deze afstudeerrichting zijn begonnen) is te raadplegen in de [Onderwijs- en examenregeling](#). Voor studenten die voor 1 september 2011 zijn begonnen en nog niet al hun vakken uit de eerste twee jaar hebben gehaald zijn overgangsregelingen getroffen (zie [Overgangsregelingen 2011-2012](#) en [Overgangsregelingen 2012-2013](#)).

Secretariaat afstudeerrichting Recht & Bedrijfswetenschappen

Instituut voor Fiscale- en Economische vakken, afdeling Bedrijfseconomie
(071) 527 7851
Coördinator: dr.R.P Orij: r.p.ory@law.leidenuniv.nl
(071) 527 7752

Studieprogramma propedeuse Recht & Bedrijfswetenschappen

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Encyclopedie van de rechtswetenschap	21011002	10	100
Inleiding Staats- en bestuursrecht	21011004	10	100
Inleiding Internationaal en Europees recht	21011014	5	200
(optioneel) gebonden keuze tussen: Rechtsvinding in theorie en praktijk (en/) of	21011018	5	200
Recht en bedrijf	21011028	5	200

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Inleiding Straf- en strafprocesrecht	21011006	10	100
Inleiding Burgerlijk recht	21011012	10	100
Schrijfvaardigheid: juridisch betoog	21011024	5	200
Belastingrecht	21011026	5	200

2e studiejaar afstudeerrichting Recht en Bedrijfswetenschappen 2012-2013

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Verbintenissenrecht	22012002	10	300
Business and Entrepreneurship	22062609	5	200
Ondernemingsrecht	22012008	10	300
Management Accounting	22062610	5	200

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Staats- en bestuursrecht	22012006	10	300
Romeins recht	22012048	5	200
People and Organizations	22062611	5	200
Financial Accounting and Reporting Standards	22062612	5	200
Marketing Management	22062613	5	200

3e studiejaar afstudeerrichting Bedrijfswetenschappen 2012-2013*

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Financial Accounting [voorheen: Accounting & Legal Report Systems]	22062607	10	300
Internationaal recht	22012044	5	300
Europees recht	22012046	5	300
Rechtsfilosofie	22022126	5	300
Burgerlijk procesrecht	22012022	5	400

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Corporate Finance [voorheen: Banking & Finance]	22062608	10	300
Moot Court	22012012	5	300
Sociaal recht	22012014	5	300
Goederenrecht	22012038	5	300
Bachelorscriptie	22978xxx	5	400

2.5 Studieprogramma afstudeerrichting Recht & Economie

Surfend op het internet kom je veel opleidingen tegen waarin elementaire kennis van het recht gecombineerd wordt met enkele bedrijfseconomische vakken. Aan onze faculteit bieden we een combinatie aan van een brede rechtenstudie met een breed samengesteld economisch vakkenpalet. Deze afstudeerrichting Recht & Economie biedt de mogelijkheid om een rechtenstudie te combineren met een fors aantal uiteenlopende economische vakken.

Ook de afstudeerrichting Recht en Economie bestaat uit drie jaren en begint met het gemeenschappelijke propedeusejaar. In dit eerste studiejaar volg je de gemeenschappelijke propedeuse van alle juridische opleidingen (zie onder 2.3) In het tweede en derde jaar volg je een deel van het bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid en daarnaast vakken op het gebied van Economie (grijs gemarkeerd). Het deel Recht vormt ongeveer 65% van de opleiding en het deel Economie ongeveer 35%.

De afstudeerrichting is per 1 september 2011 ingrijpend gewijzigd. De hieronder weergegeven programma's zijn de programma's zoals zij in 2012 worden gegeven; dat betekent dus dat het derde jaars -programma hieronder alleen is voor studenten die in september 2010 of eerder zijn begonnen. Het derdejaars programma van de herziene afstudeerrichting Recht&Economie (voor studenten die op of na 1 september 2011 met deze afstudeerrichting zijn begonnen) is te raadplegen in de [Onderwijs- en examenregeling](#).

Voor studenten die voor 1 september 2011 zijn begonnen en nog niet al hun vakken uit de eerste twee jaar hebben gehaald zijn overgangsregelingen getroffen (zie [Overgangsregelingen 2011-2012](#) en [Overgangsregelingen 2012-2013](#)).

Secretariaat afstudeerrichting Recht & Economie

Instituut voor Fiscale- en Economische vakken, afdeling Economie
(071) 527 7756
conomie@law.leidenuniv.nl

Studieprogramma propedeuse Recht & Economie

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Encyclopedie van de rechtswetenschap	21011002	10	100
Inleiding Staats- en bestuursrecht	21011004	10	100
Inleiding Internationaal en Europees recht	21011014	5	200
(optioneel) gebonden keuze tussen: Rechtsvinding in theorie en praktijk (en/) of Recht en bedrijf	21011018 21011028	5 5	200 200

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Inleiding Straf- en strafprocesrecht	21011006	10	100
Inleiding Burgerlijk recht	21011012	10	100
Schrijfvaardigheid: juridisch betoog	21011024	5	200
Belastingrecht	21011026	5	200

2e studiejaar afstudeerrichting Recht en Economie 2012-2013

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Verbintenissenrecht	22012002	10	300
Ondernemingsrecht	22012008	10	300
Economie in hoofdlijnen	22052516	5	100
Marktwerkingvraagstukken [voorheen: Casus Economische Politiek]	22052515	5	200

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Staats- en bestuursrecht	22012006	10	300
Goederenrecht	22012038	5	300
Moot Court	22012014	5	300
Romeins recht	22012048	5	200
Rechtseconomie tbv. afstudeerrichting Economie	22052501	5	200

3e studiejaar afstudeerrichting Recht & Economie 2012-2013

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Sociale zekerheid	22052510	5	300
Beleidsanalyse [voorheen: Casus Sociaal-economisch beleid]	22052514	5	400
Burgerlijk procesrecht	22012022	5	400
Rechtsfilosofie	22022130	5	300
Internationaal recht	22012044	5	300
Europees recht	22012046	5	300

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Financieel management bij de overheid	22052509	5	400
Gebonden keuzevakken, keuze uit één van de volgende vakken:			
- Financien van decentrale overheden en de Europese Unie	22052571	5	300
- Voortgezette rechtseconomie	22052574	5	400
- Voortgezette Sociale zekerheid	22052575	5	400
Goederenrecht	22012038	5	300
Moot Court	22012012	5	300
Sociaal recht	22012014	5	300
Bachelorscriptie	22978xxx	5	400

2.6 Studieprogramma International Business law

Het bedrijfsleven opereert steeds meer internationaal in een op ondernemingen gerichte juridische beroepsomgeving. De afstudeerrichting International Business Law (IBL) heeft daarom het karakter van 'lawyer & business' en leidt juristen op met een nadruk op de internationaal- en Europeesrechtelijke omgeving van de onderneming.

IBL is bedoeld voor studenten die sterke belangstelling hebben voor een baan in het bedrijfsleven als jurist of die hun kennis van de juridische internationale omgeving van ondernemingen willen gebruiken bij bijvoorbeeld een toezichthouder dan wel in een op het bedrijfsleven gerichte functie bij de overheid.

Het is echter niet alleen gericht op bedrijfsjuristen, maar bevat met een breder vakkenpakket gericht op een brede groep en leidt ook op voor de toelating tot togaberoepen.

De afstudeerrichting International Business Law bestaat uit drie jaren en begint met het propedeusejaar. In dit eerste studiejaar volg je de gemeenschappelijke propedeuse van alle juridische opleidingen (zie onder 2.3). In het tweede en derde jaar volg je een deel van de bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid en daarnaast vakken op het gebied van IBL (grijs gemarkeerd). Het deel Recht vormt ongeveer 65% van de opleiding en het deel IBL ongeveer 35%.

Secretariaat afstudeerrichting International Business Law

Instituut voor Privaatrecht, Afdeling Ondernemingsrecht

(071) 527 7235

ondernemingsrecht@law.leidenuniv.nl

Studieprogramma propedeuse Rechtsgeleerdheid – Internationaal Busines Law

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Encyclopedie van de rechtswetenschap	21011002	10	100
Inleiding Staats- en bestuursrecht	21011004	10	100
Inleiding Internationaal en Europees recht	21011014	5	200
(optioneel) gebonden keuze tussen: Rechtsvinding in theorie en praktijk en/óf Recht en bedrijf	21011018	5	200
	21011028	5	200

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Inleiding Straf- en strafprocesrecht	21011006	10	100
Inleiding Burgerlijk recht	21011012	10	100
Schrijfvaardigheid: juridisch betoog	21011024	5	200
Belastingrecht	21011026	5	200

2e studiejaar afstudeerrichting International Business Law

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Verbintenissenrecht	22012002	10	300
Ondernemingsrecht	22012008	10	300
Internationaal Recht	22012044	5	300
Corporate Social Responsibility	22072701	5	300

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Business Accounting	22072702	5	300
Goederenrecht	22012038	5	300
Principles of economics	22072703	5	300
Sociaal Recht	22012014	5	300
Staats- en bestuursrecht	22012006	10	300

3e studiejaar afstudeerrichting International Business Law (m.i.v. 1 sept. 2013)

1e semester	ec	niveau
Rechtsfilosofie (B 2130)	5	300
Foundations of EU Law	5	300
EU Internal Market Law	5	300
Burgerlijk procesrecht	5	400
Financial Law	10	400

2e semester	ec	niveau
International Commercial Law	5	300
Insolvency Law	5	300
Competition Law	5	300
International Dispute Resolution	5	300
Moot Court	5	300
Bachelor III scriptie Rechtsgeleerdheid/IBL	5	400

2.7 Aanbevolen studieprogramma deeltijdstudenten bachelor Rechtsgeleerdheid

Hieronder vind je een aanbevolen rooster voor deeltijdstudenten die de afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid (de klassieke variant) volgen; het is dus niet verplicht deze indeling te volgen. Ook in het deeltijdonderwijs is, afhankelijk van eigen studiemogelijkheden, een ander, zelfs nominaal studieverloop mogelijk is. Voor meer informatie over deeltijdonderwijs zie 1.6.

Studieprogramma 1e collegejaar deeltijd/avondopleiding (propedeuse Rechtsgeleerdheid)

1e semester	ec
Encyclopedie van de rechtswetenschap	10
Rechtsvinding in theorie en praktijk of Recht en Bedrijf*	5
Inleiding Internationaal en Europees Recht	5

* Optioneel. Student mag ook beide vakken doen.

2e semester	ec
Inleiding burgerlijk recht	10
Belastingrecht	5
Schrijfvaardigheid: Juridisch Betoog	5

Studieprogramma 2e collegejaar deeltijd/avondopleiding (propedeuse/2e studiejaar–afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid)

1e semester	ec
Inleiding staats- en bestuursrecht	10
Keuzevak	5

2e semester	ec
Inleiding straf- en strafprocesrecht	10
Romeins Recht	5
Moot Court of Sociaal Recht (zie ook 2 ^e semester van het vierde jaar)	5

Studieprogramma 3e collegejaar deeltijd/avondopleiding (2e studiejaar–afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid)

1e semester	ec
Verbintenissenrecht	10
Ondernemingsrecht	10

2e semester	ec
Staats- en bestuursrecht	10
Goederenrecht	5

Studieprogramma 4e collegejaar deeltijd/avondopleiding (2e/3e studiejaar–afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid)

1e semester	ec
Economie	10
Internationaal recht	5
Europees Recht	5
Geschiedenis v/h Europese privaatrecht of geschiedenis v/h Europese publiekrecht	5

2e semester	ec
Moot Court of Sociaal Recht (zie ook 2e semester van het tweede jaar)	5
Keuzevak	5
Keuzevak	5

Studieprogramma 5e collegejaar deeltijd/avondopleiding (3e studiejaar– afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid)

1e semester	ec
Straf- en strafprocesrecht	10
Burgerlijk procesrecht	5

2e semester	ec
Rechtsfilosofie	10
Scriptie	5

2.8 Na de bacheloropleiding

Na afronding van de bacheloropleiding mag je jezelf Bachelor of Laws (LL.B.) noemen. De faculteit organiseert eenmaal per jaar (in september of oktober) een officiële uitreiking van de bachelordiploma's.

Civiel effect

Als je voor je bacheloropleiding niet de klassieke afstudeerrichting Rechtsgeleerdheid hebt gevolgd, maar een van de andere drie afstudeerrichtingen en wel het zg. 'civiel effect' wilt behalen (dat wil zeggen dat je aan alle wettelijke vereisten voldoet voor toetreding tot de togaberoepen, advocatuur en de rechterlijke macht), dan moet je een extra bachelorkvak volgen. Dat is het vak Straf- en strafprocesrecht (10 ec).

Arbeidsmarkt

Voor afgestudeerden met alleen een bachelordiploma zijn er tot op heden beperkte mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Je kunt denken aan functies op het niveau van 'paralegal' in (ondersteunende) algemeen-juridisch georiënteerde beroepen binnen zowel de publieke als private sector. Dat kunnen functies zijn bij centrale en decentrale overheden, bij het bedrijfsleven, bij een advocatenkantoor of een rechtbank of bij niet-gouvernementele organisaties. Wil je echter verder komen in de juridische wereld dan is een masterdiploma onontbeerlijk en raden we je sterk aan om na je bacheloropleiding een masteropleiding te volgen inclusief civiel effect.

Vervolg: masteropleiding

Hoewel de bacheloropleidingen van de rechtenfaculteit afgeronde studieprogramma's vormen, verdient het sterk de voorkeur om aansluitend een masteropleiding te volgen, zodat je met voldoende bagage de arbeidsmarkt voor academici opgaat.

Voor academisch onderzoek dat tot de academische promotie leidt en voor bijvoorbeeld functies in het wetenschappelijk onderzoek is een masterdiploma zelfs verplicht. Meer informatie over de [masters in Leiden](#).

Studieprogramma's masteropleiding Rechtsgeleerdheid

3.1 Inleiding

De reguliere masteropleidingen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid duren één jaar (60 ec). De masteropleiding Rechtsgeleerdheid kent acht afstudeerrichtingen:

- Civiel recht
- Ondernemingsrecht
- Straf- en strafprocesrecht
- Staats- en bestuursrecht
- European Law
- Public International Law
- Encyclopedie en filosofie van het recht
- Financieel recht

Leeswijzer studieprogramma's

De schema's onder 3.2 geven een overzicht van de vakken van de acht afstudeerrichtingen van de masteropleiding Rechtsgeleerdheid. De vakbeschrijvingen - inclusief de literatuurlijsten per vak - zijn uitsluitend te raadplegen via de [elektronische studiegids](#).

Houd er rekening mee dat informatie in deze studiegids aan verandering onderhevig kan zijn. De elektronische studiegids kan gedurende het studiejaar worden bijgewerkt. In geval van verschillen tussen deze en de elektronische studiegids, kun je ervan uitgaan dat in de elektronische studiegids de juiste, actuele stand van zaken is weergegeven.

Voor de laatste informatie over de masteropleidingen kun je kijken op [masters in Leiden](#).

Toelating tot de masteropleidingen

De Leidse bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid – dat wil zeggen alle vier de afstudeerrichtingen - geeft zonder extra toelatingseisen rechtstreekse aansluiting op alle acht afstudeerrichtingen van de Leidse masteropleiding Rechtsgeleerdheid. Toelating tot de masteropleidingen is uitsluitend mogelijk met een volledig afgeronde bacheloropleiding (zie 'harde cesuur' hieronder). Voor de exacte bepalingen van de toelating raadpleeg de [Onderwijs- en examenregeling](#). Hier vind je ook informatie over toelating tot de masteropleiding.

Na Recht & Bedrijfswetenschappen en International Business Law ligt een keuze voor de afstudeerrichting Ondernemingsrecht of Financieel recht voor de hand – ook kiezen velen de afstudeerrichting Civiel recht. Na de opleiding Recht & Economie kiezen veel studenten voor de afstudeerrichting Staats- en bestuursrecht of de richting European Law of Public International Law of Ondernemingsrecht. Uiteraard behoren ook de overige afstudeerrichtingen tot de mogelijkheden.

Instroommomenten

Voor het collegejaar 2012-2013 kennen de juridische masteropleidingen in Leiden – uitgezonderd de masteropleiding Jeugdrecht - twee instroommomenten. De instroommomenten zijn gekoppeld aan het begin van elk semester (1 september en 1 februari). Studenten met een afgeronde juridische bacheloropleiding kunnen starten met een juridische masteropleiding begin september en begin februari.

Harde cesuur

Universiteitsbreed geldt de 'harde-cesuur'-regeling. Die houdt in dat studenten die in Leiden een masteropleiding willen volgen uitsluitend worden toegelaten met een afgeronde bacheloropleiding.

Indien er nog één vak van de bacheloropleiding open staat, is het mogelijk dat je, bij bepaalde voorwaarden (zie [Regels werkgroepen en Tentamens](#)) recht heb op een zogenoemde individuele herkansing. Is dit het geval, meld je dan zo snel mogelijk bij een van de studieadviseurs. Daarnaast bestaat een op maat gesneden toelatingsregeling voor studenten met een afwijkende bachelorgraad. Deze is opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). Voor zover het uitvoeringsmodaliteiten of jurisprudentie betreft bij bijzondere individuele casus, zijn de studieadviseurs en de secretaris van de master toelatingscommissies hiervan op de hoogte. Studenten die in aanmerking komen voor de op maat gesneden toelatingsregeling, kunnen hiertoe een schriftelijk verzoek indienen bij de secretaris van de toelatingscommissies: de heer M.B.Otten (m.b.Otten@law.leidenuniv.nl). Raadpleeg altijd eerst je studieadviseur als je meent in aanmerking te komen voor een individuele toelatingsregeling en een verzoek wilt indienen bij de Toelatingscommissie.

Civiel effect

Aan de Leidse masteropleiding Rechtsgeleerdheid is (na voorafgaand een juridische universitaire bacheloropleiding) het civiel effect verbonden (civiel effect is benodigd voor toegang tot de toegaberoepen). Studenten die een (bachelor) afstudeerrichting Recht&Bedrijfswetenschappen, Recht&Economie of International Business Law hebben gevolgd, dienen - om met hun masteropleiding het civiel effect te verkrijgen – aanvullend het derdejaars vak Straf- en strafprocesrecht (10 ec) ook te halen.

Scriptie/afstuderen in meerdere richtingen

Indien een student er voor kiest om af te studeren in twee (of meer) afstudeerrichtingen/masteropleidingen, dan moet in beginsel voor elke afstudeerrichting/masteropleiding een eigen scriptie worden geschreven. Zie de Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens masteropleidingen FdR. Soms kan een gecombineerde scriptie worden geschreven. Daarnaast dient het gemeenschappelijke mastervak Interaction between Legal Systems in beide varianten (Rechtsvinding en Rechtshandhaving) te worden afgelegd (zie bovengenoemde Regels en Richtlijnen).

Deeltijd

Meer informatie over deeltijdonderwijs zie 1.6 en 2.7.

Locatie (deeltijd) masterafstudeerrichting Staats- en Bestuursrecht en masterafstudeerrichting Civiel recht: Campus Den Haag. De afstudeerrichting Public International Law wordt deels in Den Haag en deels in Leiden verzorgd.

De [Campus Den Haag](#) is ondergebracht op twee (verschillende) locaties in de binnenstad van Den Haag. De hoofdlocatie is Lange Houtstraat 5-7.

Vakbeschrijvingen

Alle uitgebreide vakbeschrijvingen - inclusief de literatuurlijsten per vak - zijn uitsluitend te raadplegen via de [elektronische studiegids](#).

Voor de laatste informatie over de masteropleidingen kun je kijken op [masters in Leiden](#).

3.2 Studieprogramma's masteropleiding Rechtsgeleerdheid

Studieprogramma afstudeerrichting Civiel recht

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Keuze uit: - Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Practicum: Burgerlijk recht	23011004	10	600
Bij accent 'togapraktijk' (zie hieronder): een specifiek/verplicht practicum: 'Practicum togapraktijk civiel recht'	23011018	10	600
Transnationaal vermogensrecht	23011008	5	500
Vijf 'accenten' gekoppeld aan (gebonden, gedeeltelijk verplichte) zogenoemde profileringsvakken 1. Algemeen: 2 vakken uit A t/m I 2. Togapraktijk: 2 vakken uit A t/m I én een specifiek, gebonden 'Practicum togapraktijk civiel recht' 3. Internationaal: 2 v/d 3 vakken C, D, I 4. Onroerend goed: de 2 vakken E + F 5. Arbeidsrecht: de 2 vakken A + G			
Profileringvakken Civiel recht:			
- A Profileringvak: Arbeidsovereenkomsten-recht	23011085	5	500
- B Niet in 2012-2013			
- C Profileringvak: English Contract Law	23011084	5	500
- D Profileringvak: Internationaal transport-recht	23011086	5	500
- E Profileringvak: Bouwrecht	23011082	5	500
- F Profileringvak: Huurrecht	23011088	5	500
- G Profileringvak: Capita selecta arbeidsrecht	23011087	5	500
- H Profileringvak Familievermogensrecht	23011089	5	500
- I Profileringvak Comparative Civil Procedure	23011090	5	500

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Privatissimum: Burgerlijk recht	23011006	10	600
Burgerlijk procesrecht	23011012	5	500
Internationaal privaatrecht	23011010	5	600
Scriptie (onderwerp corresponderend met het 'accent' van de profileringsvakken)	23978xxx	10	600

Studieprogramma afstudeerrichting Ondernemingsrecht

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Keuze uit: - Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500

- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	2301102	5	500
Internationaal Commercieel Contracteren (voorheen: ‘Internationaal Contracten- en Financieringsrecht’)	23011116	5	500
Ondernemingsrecht en concernverhoudingen	23011102	10	500
Gebonden keuzevakken (tevens ‘accent’/profiel) keuze uit één van de volgende twee vakken:			
- Europees Vennootschaps- en Insolventierecht (voorheen ‘Internationaal Commercieel Recht’)	23011176	10	500
- Intellectuele eigendom – Merkenrecht	23011175	10	500

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Privatissimum (onderwerpen corresponderend met thema’s van de ‘accenten’/profielen van de gebonden keuzevakken alsmede aanvullend bv. financieel recht)	23011112	10	600
Practicum: Procederen in het ondernemingsrecht	23011108	5	600
Stage Ondernemingsrecht	23011110	5	600
Scriptie	23978xxx	10	600

(herziene) Studieprogramma afstudeerrichting Staats- en bestuursrecht ¹

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Keuze uit:			
- Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Priv en prac Constitutionele vraagstukken in Europese context	23011222	10	600
Overheidsaansprakelijkheid	23011224	5	500
Bestuursprocesrecht	23011226	5	600
Profileringvak staats- en bestuursrecht I	23011281	5	500
[In 2012-2013 ‘gebonden keuze’ uit - eGovernment, media en openbaarheid van bestuur; - Publiekrechtelijk gezondheidsrecht ** (voorheen in 2e sem)]			

¹Voor studenten die vóór 1 sept. 2012 de studie zijn begonnen en die de navolgende vakken nog niet hebben behaald wordt voor 2012-2013 een overgangsregeling getroffen :

- Europees bestuursrecht (23011206)
- Rechter en Grondrechten in de veellagige rechtsorde (23011214)
- Rechtsstaat, democratie en constitutie (23011216)
- Priv en Prac: Publiekrechtelijke geschillenbeslechting (23011218)

(zie [Overgangsregelingen 2012-2013](#) en info zal worden verstrekt op de Blackboardomgeving van S&B).

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Priv en Prac: Bestuursrecht in de Europese rechtsorde	23011228	10	600
Wetgevingsvraagstukken	23011220	5	500
Profileringvak staats- en bestuursrecht II [In 2012-2013 'gebonden keuze' uit - Omgevingsrecht - Vergelijkend constitutioneel recht]	23011282	5	500
Scriptie	23978xxx	10	600

Studieprogramma afstudeerrichting European Law

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Voor Nederlandse studenten keuze uit: - Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Capita Selecta of European Law – Privatissimum (voorheen: The Internal Market – Privatissimum / M2108)	23012128	10	600
European Protection of Human Rights Voor Nederlandse studenten een optioneel gebonden keuzevak*	23012116	5	500
The Union in the World Voor Nederlandse studenten een optioneel gebonden keuzevak*	23012175	5	600
EU Institutional Law & General Principles of EU Law	23012124	10	500

* Nederlandse studenten kiezen 1 van de twee vakken als 'optionele gebonden keuzevariant'.

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
European Law in Practice – Practicum (voorheen 'Competition Law – Practicum' / M2172)	23012130	10	500
EU Substantive Law	23012126	10	500
Scriptie/Thesis	23978xxx	10	600

(Herziene)2 Studieprogramma afstudeerrichting Public International Law

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Voor Nederlandse studenten: keuze uit Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Voor internationale studenten: International Relations	23012222	5	500
Public International Law	23012204	10	500
International Dispute Settlement	23012208	5	600
International Criminal Law	23012210	5	600
Scriptie/Thesis (10 ec) - deel/part I (5 ec) [onderwerp: corresponderend met de idee van de 'track']	23978xxx	5 (van 10)	600

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Practicing International Law – Practicum – Gebonden keuze: één van de volgende modaliteiten: a) International Criminial Court Trial Competition b) Kalshoven International Humanitarian Law Competition c) Philip C. Jessup International Law Moot Court d) Telders Moot Court Competition e) Practicing International Law [the general, default Moot Court] [a + b + e: vakken betreffende track IHL] [c + d + e = vakken betreffende track Gen. PIL]	23012226	5	500
Contemporary Issues - Privatisimum – Gebonden keuze uit één van de volgende modaliteiten: a) Contemporary Issues In International Humanitarian Law [Priv track IHL] b) Contemporary Issues in General Public International Law [Priv. track Gen.PIL]	23012228	5	600
Law and Practice of International Organizations (Practicum)	23012216	10	500
- Protection of Victims of War	23012224	5	600
Scriptie/Thesis (10 ec) - deel/part II (5 ec) [onderwerp: corresponderend met de idee van de 'track']	23978xxx	5 (van 10)	600

²Voor studenten die vóór 1 sept. 2012 de studie zijn begonnen en die de navolgende vakken nog niet hebben behaald wordt voor 2012-2013 een overgangsregeling getroffen:

- Protection of Victims of War (is verplaatst v/h 1^e naar het 2^e semester)
- Theoretical Perspective on Human Rights Law – Practicum (23012218)

(zie: [Overgangsregelingen 2012-2013](#))

Studieprogramma afstudeerrichting Straf- en strafprocesrecht

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Keuze uit:			
- Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Capita Straf- en strafprocesrecht	23011312	5	500
Ideeëngeschiedenis van het strafrecht	23011306	5	500
Penitentiair recht	23045214	5	500
Practicum: Straf(proces)recht	23011304	10	600

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Criminologie voor juristen	23011314	5	500
Internationaal en Europees strafrecht	23011308	5	500
Privatissimum: Straf(proces)recht	23011310	10	600
Scriptie	23978xxx	10	600

Studieprogramma afstudeerrichting Encyclopedie en filosofie van het recht

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Keuze uit:			
- Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Rechtstheorie en het civiele recht	23012008	5	500
Privatissimum: Rechtsmethodologie	23012002	10	600
Rechtstheorie en het internationaal publiekrecht	23012012	5	500
Rechtstheorie en het strafrecht	23012010	5	500

2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Practicum: Geschiedenis van rechtsfilosofie en ethiek	23012004	10	600
Ethiek	23012014	5	500
Rechtstheorie en het publiekrecht	23012006	5	500
Scriptie	23978xxx	10	600

* Sinds 2009 bestaat de mogelijkheid om op masterniveau intensief en diepgravend studie te maken van de filosofische grondslagen van het recht. In een tweejarig traject – getiteld ‘Recht & Filosofie: de Leidse Combinatie’ – volgen studenten eerst de afstudeerrichting ‘Encyclopedie en Filosofie van het Recht’ (een afstudeerrichting binnen de master Rechtsgeleerdheid van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid) en daarna de afstudeerrichting ‘Recht - Philosophy of Law’ (van de master [Wijsbegeerte van een Bepaald Wetenschapsgebied](#) van het instituut Wijsbegeerte van de Faculteit der Geesteswetenschappen).

Studieprogramma afstudeerrichting Financieel recht

1e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Keuze uit:			
- Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (voorheen: Rechtsvinding – Recht realiseren)	23011020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (voorheen Rechtshandhaving – Recht realiseren)	23011022	5	500
Nederlands en Europees financieel recht	23012302	10	500
Anglo-American Financial Law	23012304	5	500
Optioneel gebonden keuzevak; keuze uit:			
- Ondernemingsrecht en concernverhoudingen ³	23011102	10	500
- Internationale financiële transacties in de praktijk	23012371	10	500
2e semester	studiegidsnummer	ec	niveau
Privatissimum Financieel recht	23012306	10	600
Practicum Financieel recht	23012308	10	600
Scriptie	23978xxx	10	600

3.3 Beroepsperspectieven na de masteropleiding Rechtsgeleerdheid

Na de masteropleiding kun je een baan gaan zoeken of solliciteren naar een promotieplaats en een proefschrift gaan schrijven.

Werkvelden

Jaarlijks studeren er in Nederland zo'n 3000 rechtenstudenten af. Juristen vind je in vele sectoren van de arbeidsmarkt. Ongeveer 40% vindt werk in een traditioneel juridisch beroep. Zij werken bijvoorbeeld bij de rechterlijke macht, het Openbaar Ministerie (bijvoorbeeld als officier van justitie), bij juridische adviesbureaus, in de advocatuur of het notariaat. Ongeveer 20% van de juristen komt terecht bij de overheid of in de politiek, bijvoorbeeld als beleidsmedewerker bij een ministerie of het Europees Parlement, als gemeentesecretaris, beleidsvoorlichter, (medewerker van een) lid van de Tweede Kamer. In het bedrijfsleven (ongeveer 15%) werken afgestudeerden als bedrijfsjurist, secretaris van een grote vennootschap of productmanager. In de dienstensector werkt ongeveer 10% (bijvoorbeeld als onderhandelaar bij een vakbond) en zo'n 10% is werkzaam in het bank- en verzekeringswezen, waaronder rechtsbijstandverzekeraars.

Promoveren

Een andere optie is dat je na je masteropleiding wetenschappelijk onderzoek gaat verrichten dat leidt tot de academische promotie. Studenten die beseffen dat hun interesse (vooral) ligt in de wetenschap en het onderzoek hebben op dat vlak tijdens hun studie gelegenheid tot 'extra uitdagingen' via en in het Talentprogramma en onderzoeksstages. Ook in het Honours College Law is er een onderdeel van 10 ec opgenomen waarin een bijdrage aan het facultair wetenschappelijk onderzoek centraal staat.

³ Het vak Ondernemingsrecht en concern-verhoudingen is ook in het programma van de master-afstudeerrichting Ondernemingsrecht opgenomen.

Indien een student zowel de afstudeerrichting Ondernemingsrecht als de afstudeerrichting Financieel recht zou willen afronden ziet juridisch-technisch de constructie mbt. de curricula van beide afstudeerrichtingen er als volgt uit:

Studenten die (uitsluitend) de afstudeerrichting Financieel Recht volgen hebben de (gebonden, optionele) keuze tussen het vak Ondernemingsrecht en concernverhoudingen en het vak Internationale financiële transacties in de praktijk.

(Zie ook 1.8 Stages en 1.9 Extra uitdagingen voor veelbelovende studenten).

Verder oriënteren

De hierboven genoemde beroepen zijn slechts enkele voorbeelden. De arbeidsmarktperspectieven hangen ook af van je individuele keuzes, waarbij behalve de gevolgde afstudeerrichting en keuzevakken ook zaken als een studieverblijf in het buitenland, stages of activiteiten binnen studenten- of studieverenigingen een rol kunnen spelen. Uit de landelijke WO monitor (een tweejaarlijks onderzoek onder alumni) blijkt bijvoorbeeld dat studenten Rechtsgeleerdheid veelal bestuurlijke ervaring opdoen die vaak van pas komt in een toekomstige loopbaan.

Op de volgende sites kun je vinden:

[Meer informatie \(algemeen\)](#)

[Carrièreplanner](#)

[Loopbaanbegeleiding](#)

Studieprogramma's masteropleiding Jeugdrecht

4.1 Inleiding

De masteropleidingen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid duren één jaar (60 ec).

Toelating tot de masteropleiding Jeugdrecht

Afgestudeerden van een Nederlandse universitaire bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid of Notarieel recht komen in aanmerking voor toelating tot de masteropleiding Jeugdrecht, de enige masteropleiding op dit gebied in Nederland. Voor deze master geldt echter een beperkt aantal plaatsen (in 2012-2013: 30) en een selectieprocedure voor nieuwe inschrijvingen. Bij de selectie wordt gekeken naar affiniteit met het vakgebied, enthousiasme en motivatie voor de opleiding en goede studieresultaten. Toelating tot de masteropleidingen is uitsluitend mogelijk met een volledig afgeronde bacheloropleiding (zie 'harde cesuur' hieronder). Omdat de selectie echter al in juni plaatsvindt kunnen ook studenten die op dat tijdstip nog niet helemaal klaar zijn, maar wel aannemelijk kunnen maken dat zij uiterlijk 31 augustus hun bachelor hebben behaald, zich al vast aanmelden voor de toelatingsprocedure. Raadpleeg voor de exacte bepalingen van deze procedure de [Onderwijs- en examenregeling](#) of <http://www.mastersinleiden.nl/programmes/jeugdrecht/nl/entry-requirements>.

Instroommomenten

Voor het collegejaar 2012-2013 kent de opleiding Jeugdrecht in Leiden één instroommoment: het begin van het studiejaar in september. De jaren hierna worden dat waarschijnlijk twee momenten: 1 september en 1 februari.

Harde cesuur

Universiteitsbreed geldt de 'harde-cesuur'-regeling. Die houdt in dat studenten die in Leiden een masteropleiding willen volgen, uitsluitend worden toegelaten met een afgeronde bacheloropleiding (zie voor meer informatie onder 3.1).

Civiel effect

Studenten die voorafgaand aan de masteropleiding Jeugdrecht een Nederlandse bacheloropleiding Rechtsgeleerdheid hebben afgerond, krijgen in beginsel met hun diploma ook civiel effect (civiel effect is benodigd voor toegang tot de togaberoepen). Studenten Notarieel recht, Recht en Bedrijfswetenschappen, Recht en Economie of IBL moeten om in aanmerking te komen voor het civiel effect, tevens aanvullend het vak [Straf- en Strafprocesrecht](#) hebben behaald.

Leeswijzer studieprogramma

Het schema onder 4.2 geeft een overzicht van de vakken van de zelfstandige masteropleiding Jeugdrecht.

De vakbeschrijvingen - inclusief de literatuurlijsten per vak - zijn uitsluitend te raadplegen via de [elektronische studiegids](#).

Houd er rekening mee dat informatie in deze studiegids aan verandering onderhevig kan zijn. De elektronische studiegids kan gedurende het studiejaar worden bijgewerkt. In geval van verschillen tussen deze en de elektronische studiegids, kun je ervan uitgaan dat in de elektronische studiegids de juiste, actuele stand van zaken is weergegeven.

Voor de laatste informatie over de masteropleidingen kun je kijken op [masters in Leiden](#).

4.2 Studieprogramma masteropleiding Jeugdrecht

Master Jeugdrecht

Master Jeugdrecht

1 ^e semester	studiegidsnummer	ec	Niveau
Keuze uit: - Interactie tussen rechtssystemen – Rechtsvinding (<i>voorheen: Rechtsvinding</i> – <i>Recht realiseren</i>)	23081020	5	500
- Interactie tussen rechtssystemen – rechtshandhaving (<i>voorheen</i> <i>Rechtshandhaving – Recht realiseren</i>)	23081022	5	500
Personen- en familierecht vanuit de minderjarige belicht	23083802	5	500
Jeugdbescherming en jeugdzorg	23083806	5	500
Practicum Jeugdrecht	23083804	10	600
Children's rights	23083808	5	500

2 ^e semester	Nieuwe vakcode: studiegidsnummer	ec	Niveau
Privatissimum jeugdrecht	23083810	10	600
Jeugd- en straf(proces)recht	23083812	5	500
Profileringsvak jeugdrecht: In 2012-2013 'gebonden keuze' uit - Kind en migratie - Regulating online child safety	23083814	5	500
Scriptie	23978xxx	10	600

Reflectieseminars, bijeenkomsten met het beroepenveld en congressen

De opleiding Jeugdrecht organiseert, naast de hoorcolleges en werkgroepen in de reguliere vakken, nog een aantal andere (onderwijs)activiteiten voor haar studenten. Allereerst introduceert de opleiding reflectieseminars. Dit zijn kleinschalige bijeenkomsten in groepen van 15 studenten onder leiding van een docent-begeleider waarin discussies worden gevoerd over juridische, maatschappelijke en ethische vraagstukken die met het Jeugdrecht te maken hebben, o.a. naar aanleiding van de actualiteit. De studenten worden betrokken bij de voorbereiding van deze bijeenkomsten. Ook wordt aandacht besteed aan het voorbereiden van de masterscriptie. Tijdens het studiejaar zullen er acht reflectieseminars plaatsvinden. Daarnaast biedt de opleiding studenten de gelegenheid om meer inzicht te krijgen in beroepenveld en beroepspraktijk tijdens drie (lunch- of borrel-)bijeenkomsten met het beroepenveld en door deelname aan door de afdeling georganiseerde congressen en symposia (b.v. het congres over 90 jaar onder toezicht stelling op 1 november 2012).

4.3 Beroepsperspectieven na de masteropleiding Jeugdrecht

De opleiding Jeugdrecht biedt een brede basis voor juristen die zich na de master willen richten op de advocatuur, de rechterlijke macht en het Openbaar Ministerie (de traditionele togaberoepen). Ook biedt de opleiding mogelijkheden voor functies bij bijvoorbeeld Bureau Jeugdzorg of de Raad voor de Kinderbescherming, beleidsfuncties bij de (rijks)overheid of functies bij non-profitorganisaties. De opleiding heeft een breed netwerk binnen de beroepspraktijk en biedt studenten uitgebreid de mogelijkheid om zich te oriënteren op de arbeidsmarkt. Verder is het mogelijk om na de master Jeugdrecht onderzoek te gaan doen bij verschillende instellingen zoals de universiteit, maar ook bij het wetenschappelijk onderzoeks- en documentatiecentrum van het ministerie van Veiligheid en Justitie (WODC) of particuliere

onderzoeksinstituten. Omdat de master een brede juridische basis biedt, waarin nationaal en internationaal recht, privaatrecht en publiekrecht aan bod komen, is het arbeidsperspectief niet beperkt tot functies binnen het jeugdrecht.

Praktische informatie over de studie

5.1 Inschrijving, collegegeld, vrijstellingen

Hoe, waar en wanneer [in- en uitschrijven](#).

Collegegeld

Voor informatie over [collegegeld](#).

Overige categorieën studenten

Overstappers van andere universiteiten (juridische faculteiten)

Als je overweegt om de studie in Leiden vanuit een andere universiteit te vervolgen dan is het van belang om vooraf met één van de [Studieadviseurs](#) overleg te plegen over het instroommoment, eventuele vrijstellingen en keuze tussen de programma's.

Extranei

Zogenaemde extraneus-studenten zijn uitsluitend gerechtigd tentamens af te leggen en dienen zelf zorg te dragen voor de aanmelding van gekozen tentamens. Dit kan via uSis, of het [Onderwijs Informatie Centrum](#).

Gaststudenten⁴

Studenten van andere universiteiten (juridische en niet-juridische faculteiten) kunnen zich als 'gaststudent' inschrijven aan de Universiteit Leiden om één of meerdere keuzevakken af te leggen. Zij dienen de algemene website van de Universiteit Leiden te raadplegen welke documenten nodig zijn om als gaststudent ingeschreven te kunnen worden.

Bijvakstudenten⁵

Het is mogelijk om, als student aan een andere faculteit, aan de Leidse universiteit, keuzevakken uit het onderwijsprogramma van de rechtenstudie te volgen.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Een vak kan slechts in één opleiding worden opgevoerd.
- Een student die naast de rechtenstudie een tweede opleiding volgt, kan in beginsel geen vakken als bijvakstudent volgen die in een latere fase van het juridische programma liggen dan waarin de student actief is.
- Daar waar voor juridische studenten een bepaald (voor)kennisniveau is vereist alvorens het vak kan worden gevolgd, geldt deze voorwaarde in beginsel ook voor de bijvakstudent.
- Aanmelding dient, aan de hand van het formulier, te verkrijgen bij de balie van het [Onderwijs Informatie Centrum](#), te geschieden alvorens het onderwijs een aanvang heeft genomen!

Gezien het studiesysteem in de propedeuse en de instapregelingen is het in beginsel niet mogelijk reguliere, niet-keuzevakken uit de propedeuse of de bachelor als bijvak/gast-student te volgen.

Contractstudent

Een deel van het onderwijs is opengesteld voor zogenoemd contractonderwijs: indien tevens aan de toelatingseisen van de desbetreffende opleiding is voldaan kan men op contractbasis

⁴ LET OP: Aanmelding als bijvakker of gaststudent dient afgerond te zijn voor aanvang van het onderwijs in het betreffende keuzevak. Ook voor bijvakkers en gaststudenten gelden de facultaire regels omtrent aanmelding voor onderwijs en tentamens (zie hierna 5.2 en 5.3).

⁵ Idem

deelnemen aan de normale colleges zonder te zijn ingeschreven als student. U volgt de vakken van uw keuze samen met de reguliere studenten.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het [Juridisch PAO](#).

Vrijstellingen

Een student kan een verzoek tot gehele of gedeeltelijke vrijstelling voor het afleggen van een tentamen of examen indienen bij de examencommissie. De criteria staan in de [Onderwijs- en examenregeling](#).

Vrijstellingen kunnen worden aangevraagd via [uSis](#). Er moet echter altijd een gewaarmerkte kopie ingeleverd worden van door u behaalde vakken/diploma bij de studieadviseurs, die namens de examencommissie uw verzoek in behandeling zullen nemen.

De examencommissie of eventueel namens hen de studieadviseur neemt zo mogelijk binnen een maand na ontvangst van het verzoek een besluit.

Als een student een vak heeft behaald aan een opleiding van een andere faculteit of instelling en de examencommissie verleent op verzoek van de student voor dit vak een volledige vrijstelling, dan wordt hiervoor geen judicium toegekend maar het predicaat 'vrijstelling'.

(Deeltijd)studenten die in het bezit zijn van een einddiploma van een wettelijk erkende HBO- of universitaire opleiding, kunnen in aanmerking komen voor vrijstellingen. Zij dienen hiervoor contact op te nemen met de studieadviseurs.

Meer informatie over standaard vrijstellingen vind je op de studenten portal van de facultaire website onder [\(standaard\) vrijstellingen](#).

5.2 Aanmelding voor onderwijs

LET OP!: de informatie in deze paragraaf geldt niet voor eerstejaars voltijdstudenten. Zij volgen de regels zoals beschreven in de brochure 'Welkom op de Faculteit der Rechtsgeleerdheid 2012-2013'.

Voor hoorcolleges hoef je je niet in te schrijven. Voor werkgroeponderwijs is in de meeste gevallen aanmelding wel noodzakelijk. De werkgroepindeling is vaak gekoppeld aan de parallelle hoorcolleges. Je mag dan alleen aan het gekoppelde college deelnemen. Het werkgroeponderwijs wordt één maand voor aanvang van het desbetreffende onderwijs op uSis opengesteld voor inschrijving. Het is van groot belang alléén voor die vakken in te schrijven waaraan je ook werkelijk gaat deelnemen. Bij een veranderde studieplanning is afmelden voor een werkgroep dan ook verplicht.

Werkgroepen in de avonduren zijn in beginsel gereserveerd voor deeltijdstudenten.

Op de studentenportal van de facultaire website vind je meer informatie over [roosters en aanmelding bachelorstudenten](#) en [roosters en aanmelding masterstudenten](#). Check echter ook regelmatig de uMail en de Studenten e-nieuws! Samengevat komt de procedure op het volgende neer:

- Aanmelding voor werkgroeponderwijs is mogelijk vanaf iedere pc met internet.
- Alle werkgroepen waarvoor je je via het Onderwijs Informatie Centrum elektronisch kunt aanmelden staan op [uSis](#)
- Voor uSis heeft iedere ingeschreven student een account en een password toegestuurd gekregen van de centrale administratie van de universiteit.
- Tot 4 dagen voor aanvang van het betreffende vak kun je zonder problemen inschrijven via uSis.
- Wanneer je je inschrijft en niet uitschrijft word je op de werkgroepbijeenkomsten verwacht. Als je de werkgroep toch niet wilt volgen, ben je verplicht om je uit te schrijven.
- Voor het raadplegen van de inschrijving die je hebt gedaan, kun je in uSis jouw weekrooster controleren.
- Zie voor informatie over je [ULCN-account \(uSis\)](#), [Blackboard](#).

Roosterinformatie

Op de studentenportal van de facultaire website vind je meer informatie over [roosters en aanmelding bachelorstudenten](#) en [roosters en aanmelding masterstudenten](#). Alle uitgebreide vakbeschrijvingen zijn te raadplegen via de [elektronische studiegids](#).

5.3 Tentamens (aanmelding, uitslagen)

LET OP!: de informatie in deze paragraaf geldt niet voor eerstejaars voltijdstudenten. Zij volgen de regels zoals beschreven in de brochure 'Welkom op de Faculteit der Rechtsgeleerdheid 2012-2013'.

Aanmelding voor tentamens

Aanmelding voor alle schriftelijke tentamens geschiedt in principe via uSis. Meer informatie vind je op de studentenportal op de facultaire website bij [regels werkgroepen en tentamens](#).

Tentamenuitrusting

Op het tentamen wordt de presentie opgenomen. Voor deze legitimatie en het kunnen doen van een schriftelijk tentamen zijn de navolgende zaken vereist:

- collegekaart/bewijs van inschrijving aan de Universiteit PLUS een geldig paspoort, identiteitskaart of rijbewijs;
- pen, potlood type B of HB zwart, puntenslijper en gum;
- wetboeken (indien nodig en toegestaan).

Informatie over studiematerialen die op tentamens wel of niet mogen worden meegebracht en informatie over besprekingscolleges en inzage tentamens wordt gepubliceerd in het werkboek van het betreffende vak en/of op Blackboard. Als het is toegestaan materiaal mee te nemen naar het tentamen, moet het voldoen aan de volgende eisen (zie ook Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens):

1. Meegebrachte wetteksten of ander materiaal mag geen aantekeningen bevatten. Hieronder vallen ook de tabjes van (wet-)boeken.
2. Onder aantekeningen worden niet verstaan:
 - onderstrepingen, arceringen en
 - markeringen met fluorescerende stift;
 - verwijzingen naar wetsartikelen;
 - verwijzingen naar jurisprudentie en andere literatuur, mits dit expliciet voor een bepaald tentamen is toegestaan;
 - randwoorden die door de uitgever van een wetgevingsbundel zijn aangebracht.

Uitslagen

De examinerator stelt de uitslag van het tentamen zo spoedig mogelijk na afloop van het tentamen vast. De examinerator brengt de vastgestelde uitslag ter kennis van het Onderwijs Informatie Centrum van de faculteit. Voorzover de examinerator de uitslag niet rechtstreeks schriftelijk aan de student heeft bekendgemaakt, hetgeen in ieder geval bij mondelinge tentamens altijd het geval is, maakt het Onderwijs Informatie Centrum de uitslag bekend via uSis.

Het Onderwijs Informatie Centrum draagt zorg voor de registratie van de uitslagen van tentamens, alsmede van getuigschriften en cijferlijsten die aan een student worden uitgereikt.

Tenzij voor of tijdens het afleggen van een tentamen anders is medegedeeld, dient de uitslag uiterlijk 15 werkdagen na het afleggen daarvan te worden bekend gemaakt. Gewaarmerkte studievoortgangsoverzichten kunnen aan de balie van het Onderwijs Informatie Centrum worden aangevraagd.

5.4 Afstuderen Bacheloropleiding

Het afstuderen van je bacheloropleiding vraag je aan bij het [Onderwijs Informatie Centrum](#). Je kunt daar aangeven of je je bachelordiploma zelf wilt ophalen bij het Onderwijs Informatie Centrum of dat je aanwezig wilt zijn bij de jaarlijkse officiële en feestelijke bachelordiploma-uitreiking op de faculteit.

Op de studentenportal van de facultaire website vind je meer informatie over het [aanvragen van je afstuderen](#).

5.5 Afstuderen masteropleiding

De dag van de diploma-uitreiking is een feestelijke dag. Het is de bekroning van de studietijd, datgene waar al die jaren naar toe is gewerkt. Voor iedere student die dit wil is er een korte, individuele diploma-uitreiking door de examencommissie, met een toespraakje van de scriptiebegeleider.

Voordat het afstuderen plaats kan vinden moet er nog wel het een en ander worden geregeld; hierna is precies vermeld waarmee je rekening dient te houden om te zorgen dat alles goed verloopt.

Bij een hoge score kan een Cum Laude worden behaald. Om hiervoor in aanmerking te komen moet het eindjudicium, dat een berekend gewogen gemiddelde is van alle cijfers op de lijst, minimaal 8,5 zijn. Om te kunnen afstuderen dient men gedurende de gehele studieperiode aan de inschrijvingsverplichting van de universiteit te hebben voldaan.

Op door de faculteit vastgestelde dagen (zie de jaarkalender voorin deze gids) vindt de uitreiking plaats van diploma's. Indien je wilt afstuderen, kun je dit aanvragen uiterlijk twee weken vóór de gewenste diploma-uitreikedatum bij het Onderwijs Informatie Centrum. Aan de balie worden diverse controles gedaan om je voor de gekozen datum te kunnen noteren.

Op de studentenportal van de facultaire website vind je meer informatie over het [afstuderen](#). Of ga langs bij het Onderwijs Informatie Centrum.

5.6 Studiebegeleiding (Leids studiesysteem, bindend studieadvies)

Leiden Law Practices

Alle voltijd eerstejaarsstudenten volgen in hun eerste jaar (de propedeuse) Leiden Law Practices (LLP). Een docenttutor en studenttutor begeleiden je gedurende het hele eerste semester.

- De docenttutor is een expert op zijn of haar vakgebied met een zeer goed netwerk.
- De studenttutor is een ouderejaars met een breed scala aan ervaringen binnen en naast de studie.

Samen met een vaste groep medestudenten maak je kennis met alle kanten van je nieuwe studie en ondersteunen de tutores je ook bij het studeren zelf.

Tijdens de LLP-bijeenkomsten maak je kennis met de werkwijze en cultuurkenmerken van de faculteit. Alle mogelijkheden en kansen die de faculteit en de universiteit jou bieden komen aan bod. Er wordt uitgebreid aandacht besteed aan de indeling van je studie, studievaardigheden, beroepsperspectieven en mogelijkheden voor het volgen van keuzevakken of studeren in het buitenland. Daarnaast worden tal van academische en juridische vaardigheden getraind die voor een jurist onmisbaar zijn. Omdat een goede taalbeheersing voor een jurist uiterst belangrijk is, is ook verplichte deelname aan een taaltoets opgenomen. Het niet halen van de taaltoets betekent bovendien dat je je propedeuse niet kunt halen en ook niet mee kunt doen aan het propedeusevak Schrijfvaardigheid: Juridisch Betoog.

Behalve alle inhoudelijke aspecten, omvat LLP ook een aantal bijzondere activiteiten, waaronder het bijwonen van een rechtszitting. Leiden Law Practices vervullen bovendien een belangrijke sociale rol. Het is dé gelegenheid om studiegenoten te leren kennen. Na de LLP-bijeenkomsten is er gelegenheid om met je medestudenten, docenttutor en studenttutor bij te praten in het Juridisch Café of elders.

Leids studiesysteem

De Universiteit Leiden hanteert het Leids studiesysteem met bindend studieadvies (BSA). Dit is opgezet om je zo snel mogelijk duidelijkheid te geven of de studie die je hebt gekozen ook echt bij je past. Een meer gedetailleerde beschrijving van het [Leids studiesysteem met Bindend Studieadvies](#).

Tutoren

Om ervoor te zorgen dat studenten snel de weg weten te vinden binnen de universiteit biedt de faculteit een intensieve begeleiding. Gedurende het eerste jaar heb je contact met je docenttutor en een studenttutor.

Bindend studieadvies

De Universiteit Leiden hanteert een bindend studieadvies. Dit houdt in dat je aan het einde van het eerste studiejaar een zogeheten bindend advies krijgt over de voorzetting van je studie.

- In het eerste jaar moet je minimaal 40 ec (ec) halen van de 60.
- Daarnaast moet je de propedeuse binnen uiterlijk twee jaar halen. Om dat te behalen moet je voor alle vakken van het eerste jaar een voldoende hebben gehaald, je LLP voor minimaal 80% hebben gevolgd en je taaltoets met goed gevolg hebben afgelegd.

Als je hier niet aan voldoet krijg je een negatief bindend studieadvies. Dit betekent dat je je opleiding niet meer in Leiden mag vervolgen en dat je je binnen vier jaar niet opnieuw voor dezelfde opleiding mag inschrijven bij de Universiteit Leiden.

Tijdens de loop van het studiejaar krijgt elke eerstejaars voltijdstudent drie studieadviezen, te weten:

- het eerste advies (eind januari)
- het voortgangsadvis (uiterlijk half juli)
- het definitieve studieadvies (uiterlijk eind augustus).

Bij een tussentijds negatief voortgangsadvis in januari of juli wordt dringend aangeraden contact op te nemen met een van de studieadviseurs.

Een student die vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving een verzoek tot uitschrijving doet, krijgt in dat jaar geen studieadvies. Deze student kan desgewenst in een volgend studiejaar opnieuw bij dezelfde opleiding beginnen.

Bindend studieadvies deeltijd studenten

Een deeltijdstudent krijgt een bindend negatief studieadvies wanneer in het tweede jaar van inschrijving (vóór 31 augustus) voor de propedeuse minder dan 40 ec zijn behaald. Een deeltijdstudent moet binnen drie jaar de propedeuse hebben voltooid. Om dat te behalen moet je voor alle vakken van het eerste jaar een voldoende hebben gehaald en je taaltoets met goed gevolg hebben afgelegd.

Met een bindend negatief studieadvies is het niet mogelijk om in dezelfde opleiding (of een opleiding die de propedeuse gemeenschappelijk heeft) door te studeren aan de Universiteit Leiden.

Als een voltijdstudent vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving zijn inschrijving als voltijder beëindigd en zich als deeltijdstudent inschrijft, wordt deze student voor de regeling als deeltijdstudent beschouwd. Als hij ná 1 februari zijn inschrijving van voltijdstudent in

deeltijdstudent wijzigt, wordt hij voor deze regeling als voltijder beschouwd. Een deeltijdstudent die zijn inschrijving van deeltijd wijzigt in voltijd, wordt voor deze regeling vanaf het moment van verandering als voltijdstudent behandeld.

Persoonlijke omstandigheden

De examencommissie kan besluiten om op grond van bijzondere omstandigheden (limitatief opgesomd in de wet) het uitbrengen van een negatief advies in het eerste studiejaar (deeltijdstudenten in het tweede studiejaar) achterwege te laten, of door toepassing van de hardheidsclausule geen bindend studieadvies uit te brengen. In het geval van bijzondere persoonlijke omstandigheden wordt het advies gegeven in het volgende studiejaar van inschrijving; heeft de student vóór 31 augustus van dat tweede jaar (deeltijdstudenten derde jaar) geen 60 ec behaald, dan ontvangt de student alsnog een negatief studieadvies.

In beroep

In sommige omstandigheden is uitstel mogelijk van het advies of kan een examencommissie (via de toepassing van de hardheidsclausule) een negatief advies achterwege laten. Tegen een definitief studieadvies kan beroep aangekondigd worden. Meer informatie hierover staat in het [studentenstatuut](#).

5.7 ICT-voorzieningen

Uitgebreide informatie over de [computerfaciliteiten, inloggen, resetten van je wachtwoord, de pc-landschappen en de helpdesk](#).

uSis

[uSis](#) is het systeem dat je gebruikt om je aan (of af) te melden voor tentamens, voor het inschrijven voor onderwijs en werkgroepen, voor het raadplegen van je tentamenuitslagen. Meer informatie over [werken met uSis](#).

Digitale leeromgeving Blackboard

Het onderwijs aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid wordt ondersteund door de digitale leeromgeving Blackboard. Dit is een computerprogramma dat met behulp van het internet het reguliere onderwijs aanvult door onder meer de communicatie tussen docent en studenten te structureren. Het biedt de student via internet op ieder gewenst moment en vanaf iedere gewenste plek toegang tot onderwijsmateriaal dat docenten beschikbaar stellen. Meer informatie: [hulp bij Blackboard](#).

5.8 Adreswijzigingen

Ga je verhuizen? Geef je nieuwe adres dan door aan de centrale studentenadministratie van de universiteit. Dat kan alleen via Studielink. Alleen als je een verhuizing centraal meldt, wordt universitaire post op het nieuwe adres bezorgd; een adreswijziging bij je opleiding is niet genoeg!

Rechten en plichten van studenten

6.1 Studentenstatuut

Het universitaire studentenstatuut informeert de studenten die ingeschreven staan aan de Universiteit Leiden over wat zij van de universiteit mogen verwachten en wat de universiteit van hen verwacht. Het statuut geeft een overzicht van het onderwijsprogramma en de bijbehorende diensten en stelt de studenten op de hoogte van hun rechten en plichten. Het studentenstatuut bestaat uit twee delen: het instellingsdeel dat voor iedere student gelijk is en (indirect) het opleidingsdeel dat bestemd is voor studenten van een bepaalde opleiding.

Opleidingsdeel

Het opleidingsdeel van het studentenstatuut is te vinden in de [elektronische studiegids](#) en de facultaire website bij [regelingen](#). Het bevat de [Onderwijs- en examenregeling](#) (OER), de [Regels en Richtlijnen Tentamens](#) en Examens (een voor de bacheloropleiding en een voor de masteropleidingen), de ondersteunende faciliteiten die de student door de opleiding worden geboden, de facultaire studentenvoorzieningen en de faciliteiten betreffende de studiebegeleiding.

Instellingsdeel

Het instellingsdeel van het [studentenstatuut](#) geeft een beschrijving van de rechten en plichten van studenten en bevat een overzicht van de rechtsbescherming van studenten. Het betreft bijvoorbeeld: de inschrijvingsprocedure, de Regeling financiële ondersteuning studenten en de bezwaar- en beroepsprocedures. Bovendien bevat het instellingsdeel een overzicht van de algemene universitaire voorzieningen voor studenten.

6.2 Studentenvertegenwoordiging in facultaire organen

Het is belangrijk dat het onderwijs onder voortdurende kwaliteitscontrole staat. Daarvoor is de mening van de student noodzakelijk. Op ieder niveau binnen de faculteit wordt gelegenheid gegeven deze mening over het onderwijs naar voren te brengen en ook invloed uit te oefenen op de kwaliteitscontrole. Die niveaus zijn:

1. het faculteitsbestuur, bestaande uit vier leden onder wie een student;
2. de faculteitsraad, bestaande uit veertien leden onder wie zeven studenten (verkozen via jaarlijkse faculteitsraadverkiezingen);
3. het onderwijsbestuur, bestaande uit acht leden, onder wie een student;
4. de opleidingscommissies, bestaande uit de helft studenten/de helft docenten.

Op de studentenportal van de facultaire website vind je meer informatie over [medezeggenschap](#).

6.3 Het Leids studiesysteem met bindend studieadvies (BSA)

(zie onder 4.4 Studiebegeleiding ([Leids Studysysteem met bindend Studieadvies](#))).

6.4 Onderwijs- en examenregelingen (OERen)

Elk jaar wordt voor elke bachelor- en masteropleiding een Onderwijs- en Examenregeling (OER) vastgesteld. Daarin liggen feitelijk de belangrijkste rechten en plichten van de student vast in bepalingen over o.a. het onderwijsprogramma, de eindtermen, over tentamens en herkansingen, en over toelatingseisen. De volledige tekst van een [Onderwijs- en examenregeling](#).

6.5 Examencommissies

Per opleiding is er een examencommissie. De [samenstelling van de examencommissies](http://www.law.leidenuniv.nl/onderwijs/onderwijs-bestuur/samenstellingexamencommissies.html) en andere informatie over examencommissies is te raadplegen op

<http://www.law.leidenuniv.nl/onderwijs/onderwijs-bestuur/samenstellingexamencommissies.html>

Alle schriftelijke verzoeken aan een examencommissie dient men te sturen naar de voorzitter van de desbetreffende examencommissie, p/a Onderwijs Informatie Centrum, Steenschuur 25, 2311 ES Leiden. Men wordt overigens aangeraden eerst de studieadviseur te raadplegen alvorens zich te wenden tot de examencommissie.

6.6 Beroep tegen de examens (artikel 7.60 t/m 7.63.b WHW)

Indien men van mening is dat bij de vaststelling van de beoordeling van een examen of examenonderdeel (zoals een tentamen) niet correct is gehandeld of indien men het anderszins met een beslissing van een examinator, examencommissie of toelatingscommissie niet eens is, kan betrokkene daartegen in beroep gaan. Betrokkene dient zich daartoe binnen zes weken nadat de beoordeling c.q. beslissing ter kennis van betrokkene is gebracht, te wenden tot het College van Beroep voor de Examens, p/a Rapenburg 70-74, 2300 RA Leiden.

6.7 Privacyreglement

Toegangsregeling als bedoeld in artikel 7 van het Statuut voor de Informatiesystemen van de Universiteit te Leiden betrekking hebbende op het systeem Studentenadministratie Rechtenfaculteit.

Houder van het systeem is de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Het beheer is door de faculteit opgedragen aan de studentenadministrateur van de faculteit.

1. Het gebruiksdoel van het systeem is:
het kunnen beschikken over gegevens betrekking hebbende op de studie van studerende aan de faculteit, teneinde inzicht te verwerven in het verloop van de studieresultaten, de onderwijslast van de vakgroepen en afdelingen en de benodigde materiële voorzieningen ten behoeve van het onderwijs.
2. Ten hoogste de volgende gegevens worden in het systeem opgenomen:
van de student: naam, adres, woonplaats, geboortedatum, geslacht, registratienummer, jaar van aankomst, vooropleiding, opleiding, indicatie dag/avondstudent, extraneus, ja/nee studie beëindigd, tentamen- en examenuitslagen met cijfers, code studieregeling.
3. Herkomst van de gegevens
De hierboven vermelde gegevens zijn afkomstig van de dienst studentenzaken, de facultaire Onderwijsadministratie, de vakgroepadministratie, de student zelf.
4. Gebruikers van het systeem
Gegevens uit het systeem worden verstrekt overeenkomstig hetgeen omtrent toegang is bepaald in het reglement studenten- en examenadministratie, vastgesteld door de faculteitsraad op 19 juni 1974, gewijzigd 21 januari 1977 en 7 september 1984.
5. Beveiligingsmaatregelen
Computer-leesbare bestanden worden bewaard bij de Informatiseringsgroep. De handadministratie wordt achter slot opgeborgen.

6.8 Reglement studenten- en examenadministratie

Instructies voor studenten en examenadministratie door de faculteitsraad vastgesteld op 19 juni 1974, gewijzigd op 21 januari 1977 en 7 september 1984.

1. Faculteitsbestuur
De functionaris belast met de studenten en examenadministratie verschaft hetzij rechtstreeks hetzij door tussenkomst van een van de studieadviseurs aan het

- faculteitsbestuur alle gewenste gegevens uit zijn administratie betreffende naam, geslacht, opleiding en studiefase, alsmede alle gewenste statistische gegevens.
2. Wetenschappelijk personeel en studieadviseurs van de faculteit
Iedere voorzitter van een examencommissie die bevoegd is studieregelingen en examenregelingen te geven, kan tot dit doel uittreksels uit het studieresultatenbestand van de administratie ter inzage krijgen.
De studieadviseur kan gegevens uit de administratie ter inzage krijgen voor zover dit in verband met zijn taak nodig is.
Ieder lid van het wetenschappelijk personeel kan gegevens uit de administratie ter inzage krijgen op het bureau van de studenten en examenadministratie, doch uitsluitend indien zulks nodig is in verband met het werk van de examencommissies, met individuele begeleiding van studenten, of met aanbevelingen voor studiebeurzen.
Ieder lid van het wetenschappelijk personeel kan gegevens uit de administratie ter inzage krijgen op het bureau van de studenten en examenadministratie voor het verschaffen van inlichtingen aan potentiële werkgevers, mits dat lid door de betrokken student of ex-student als referentie is opgegeven bij een sollicitatie. Wordt tot dat doel een uittreksel van het studieresultatenbestand gevraagd, dan wordt dit niet verstrekt als niet tevoren daartoe een schriftelijke machtiging van de sollicitant is overgelegd.
 3. Studenten
Degene die bij de faculteit als student is ingeschreven of ingeschreven is geweest en die reden heeft om te twifelen aan de juistheid of volledigheid van de gegevens die over hem/haar in de studenten en examenadministratie zijn opgenomen, kan een uittreksel van het studieresultatenbestand ter inzage krijgen op het bureau van de studenten en examenadministratie.
 4. College van Bestuur van de Universiteit
De functionaris belast met de studenten en examenadministratie controleert van het Bureau Inschrijving ontvangen gegevens, met name naam, geslacht, adres, opleiding, collegejaar en inschrijving als dagstudent, extraneus of examenstudent.
De functionaris belast met de studenten en examenadministratie verschaft het College van Bestuur, op verzoek van het College, statistische gegevens uit de administratie na verkregen machtiging van het faculteitsbestuur.
 5. Bureau Studentendecanen
De functionaris belast met de studenten en examenadministratie stelt alle gewenste inlichtingen uit zijn administratie ter beschikking van de studentendecanen voor zover dezen die voor hun werk nodig hebben.
 6. Stembureau
De functionaris belast met de studenten en examenadministratie verschaft aan het centraal stembureau van de universiteit, aan door de faculteit ingestelde stembureaus alsmede aan degenen die door de faculteit zijn aangewezen voor het opstellen van kiesregisters, lijsten met namen, adressen, opleiding en studiefase ter voorbereiding van de verkiezingen.
 7. Studentenorganisaties
De functionaris belast met de studenten en examenadministratie verschaft lijsten met namen, adressen, opleiding en studiefase aan studentenorganisaties uit of nauw verbonden met de faculteit slechts na verkregen machtiging van het faculteitsbestuur.
 8. Inlichtingen in verband met sollicitaties
Indien aan de functionaris belast met de studenten en examenadministratie inlichtingen worden gevraagd in verband met de sollicitatie van iemand die bij de faculteit is ingeschreven of ingeschreven is geweest, verschaft hij deze inlichtingen slechts indien hem tevoren tot dit doel een schriftelijke machtiging van de sollicitant is overgelegd.
 9. Algemene bepalingen
Indien een van de hiervoor genoemde personen en instellingen om andere gegevens verzoekt dan blijktens het voorgaande aan hem kunnen worden verschaft, legt de functionaris belast met de studenten en examenadministratie dit verzoek voor aan het faculteitsbestuur dat ter zake beslist.

- De functionaris belast met de studenten en examenadministratie verschaft gegevens aan andere dan de hiervoor genoemde personen en instellingen slechts na verkregen machtiging van het faculteitsbestuur, dat daarvan mededeling doet aan de faculteitsraad. Deze gegevens kunnen echter niet examenresultaten omvatten, behalve indien het om statistische gegevens gaat.
10. Regels voor het correctierecht van geregistreerde examen en tentamenbeoordelingen
Goedgekeurd door het college van bestuur op 26 augustus 1985 en vastgesteld door de faculteitsraad op 7 september 1984.

6.9 Klachtenregeling

Wat kun je als student met een opmerking, suggestie of klacht doen, zowel vakinhoudelijk als niet-vakinhoudelijk? Ga naar het [\(facultaire\) klachtenreglement](#).